A BIZOTTSÁG (EU) 2020/1012 HATÁROZATA

(2020. február 24.)

a Románia által a Compania Nationala a Uraniului (CNU) számára részben nyújtott SA.48394 2018/C (korábbi 2017/N) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2020) 1069. számú dokumentummal történt)

(Csak a román nyelvű változat hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket a fent említett rendelkezés(ek)nek megfelelően ([1]),

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) A Bizottság 2016. szeptember 30-án úgy határozott, hogy nem emel kifogást a 62 millió RON (kb. 13,1 millió EUR ([2])) összegű, hathónapos megmentési kölcsön formájában nyújtott állami támogatással szemben, amely kölcsönt Románia a Compania Nationala a Uraniului (CNU) részére tervezett nyújtani. ([3]) E határozatban (a továbbiakban: a megmentési támogatásról szóló határozat) a Bizottság úgy ítélte, hogy az állami támogatás „A Közösség iránymutatása a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról" című dokumentum (a továbbiakban: iránymutatás) szerint a belső piaccal összeegyeztethető ([4]). Ahogy a megmentési támogatásról szóló határozat is leírja, a román hatóságok vállalták, hogy a kölcsön jóváhagyása utáni hat hónapon belül az Iránymutatás 3.1.2. szakaszában meghatározott szerkezetátalakítási tervet nyújtanak be a Bizottság számára (lásd a megmentési támogatásról szóló határozat (42) preambulumbekezdését).

(2) 2017. június 12-én Románia megküldte a CNU-t érintő szerkezetátalakítási tervet (a továbbiakban: eredeti szerkezetátalakítási terv), és egyúttal bejelentette, hogy 441 millió RON (93 millió EUR) összegű szerkezetátalakítási támogatást szándékozik a CNU részére nyújtani. 2017. augusztus 9. és 2017. december 13. között a Bizottság több alkalommal kért tájékoztatást a román hatóságoktól, amelyek több alkalommal adtak választ e kérdésekre.

(3) 2018. május 8-i levelében a Bizottság tájékoztatta Romániát, hogy a támogatás tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.

(4) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) 2018. június 19-én tették közzé *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([5]). A Bizottság felkérte az érdekelteket, hogy nyújtsák be a kérdéses támogatásokkal kapcsolatos észrevételeiket. Észrevételek nem érkeztek.

([1]) HL C 236., 2018.7.6., 6. o.

([2]) A jelen határozatban használt, 2019. szeptember 17-i árfolyam: 1 RON = 0,211 EUR; adott esetben 1 RON = 0,233 USD és 1 USD = 0,906 EUR. A RON-tól eltérő pénznemben megadott összegek csak tájékoztatás céljára szolgálnak.

([3]) A Bizottság határozata (2016. szeptember 30.) *a Románia által a Compania Naţionaăl a Uraniului SA részére nyújtott SA. 46312 (2016/N) számú megmentési támogatásról* (HL C 236., 2018.7.6., 6. o.).

([4]) A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

([5]) Lásd: A Bizottság határozata (2018. május 8.) *a Companiei Nationale a Uraniulu (CNU) SA.48394 (2017/N) számú szerkezetátalakításáról* (HL C 236., 2018.7.6.6. o.).

(5) A román hatóságok 2018. augusztus 7-i keltezésű levelükben megküldték az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiket, valamint benyújtottak egy új szerkezetátalakítási tervet (a továbbiakban: második szerkezetátalakítási terv).

(6) Egy 2018. december 3-án megtartott videokonferencián a Bizottság kiegészítő tájékoztatást kért a román hatóságoktól a 2018. augusztus 7-én benyújtott tervvel kapcsolatban.

(7) A román hatóságok további észrevételeket és információkat közöltek a Bizottsággal 2018. december 20-án, 2019. február 14-én és 2019. március 20-án, valamint új szerkezetátalakítási tervet nyújtottak be 2019. április 19-én (a továbbiakban: harmadik szerkezetátalakítási terv).

(8) A Bizottság a román hatóságokkal azok kérésére 2019. június 24-én és 25-én is találkozott.

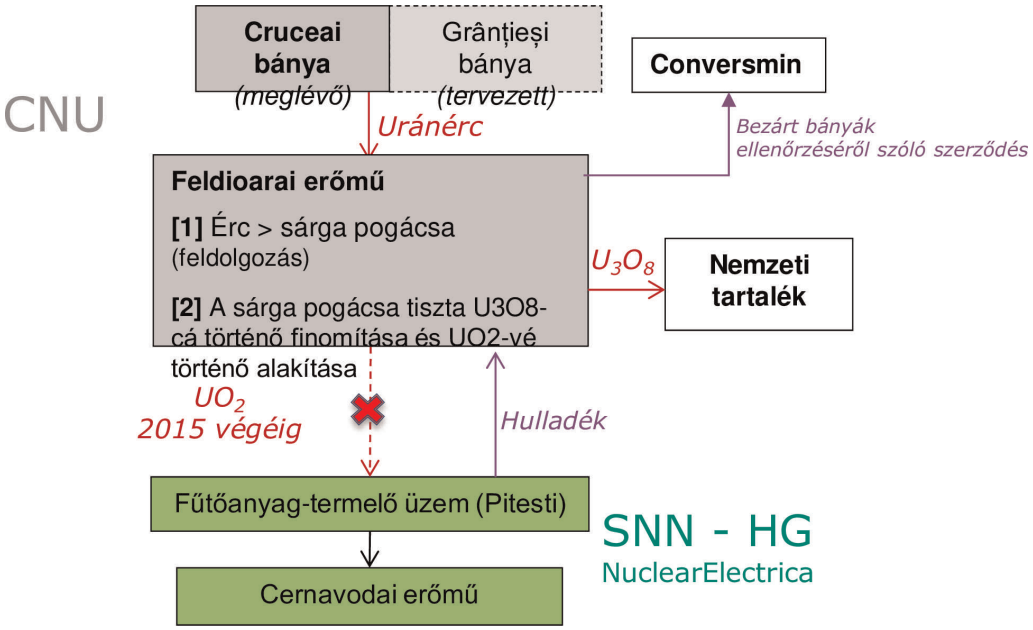
2. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

2.1. A kedvezményezett

2.1.1. *A CNU tevékenysége*

(9) A CNU bukaresti székhelyű román vállalat, amely uránbányák kiaknázásával foglalkozik, és a román nukleárisenergia-termelés számára állít elő nyersanyagokat. A CNU uránércet termel ki, azt sárga pogácsává alakítja, majd triurán-oktoxiddá (U_3O_8) és – további finomítást követően – urán-dioxiddá (UO_2) alakítja. A CNU-t kizárólagosan állami tulajdonban álló korlátolt felelősségű társaságként alapították 1997-ben. 2017-ben a CNU-nak 772 alkalmazottja volt.

(10) A CNU két termelési helyszínnel rendelkezik. Crucea-Botușanában (Suceava megye, északkeleti régió) található az uránbánya, amely 2017-ben 346 személyt foglalkoztatott. Feldioarában (Brassó (Brașov) megye, központi régió) található a feldolgozó-finomító üzem, amely 350 személyt foglalkoztatott. Az elmúlt évek főbb bevételi forrásait az alábbi ábra szemlélteti:



(11) A CNU-nak hagyományosan két ügyfele volt, az állami tulajdonban álló Societatea Națională Nuclearelectrica S.A. (a továbbiakban: SNN), amely UO_2-t vásárolt tőle, hogy fűtőanyaggal lássa el cernavodăi atomerőművét, valamint a Centralei Nuclearoelectrica de la Cernavodă, și Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale (a továbbiakban: ANRSPS), amely U_3O_8-at vásárolt tőle. Ez a két vevő adta együtt a CNU bevételeinek 95 %-át.

(12) Az SNN-t a román energiarendszer szerkezetátalakítása után, 1998-ban alapították. 2013 óta a bukaresti értéktőzsdén jegyzett vállalkozás. Az SNN a cernavodăi atomerőműben atomenergia felhasználásával villamos és hőenergiát termel, valamint a Piteştiben található nukleáris fűtőanyag-gyárában (FCN) nukleáris fűtőanyagot állít elő. Az SNN tőkeszerkezete a legújabb jelentések szerint a következő: 82,49 % a román államnál (az energiaügyi minisztériumon keresztül), 7,05 % a Fondul Proprietatea SA-nál, 5,6 % egyéb jogi személyeknél és 4,8 % természetes személyeknél.

(13) Az SNN fő vállalati irányító szerve az részvényesek közgyűlése, amely egyszerű többséggel dönt a stratégiai kérdésekről, beleértve az igazgatótanács kinevezését és felmentését, valamint határoz az éves költségvetés elfogadásáról, a fejlesztési stratégia és politika jóváhagyásáról, valamint az 50 millió EUR fölötti értékű beruházásokról és tranzakciókról ([6]). Az SNN vezetésével megbízott szerv az igazgatótanács. Az igazgatótanács hét tagból áll, akik közül legalább négynek független vezetőnek kell lennie. Az uránbeszállítókkal kötött 50 millió EUR összeg alatti szerződésekkel kapcsolatos döntések az igazgatótanács feladatkörébe tartoznak.

2.1.2. *A CNU nehézségeinek okai*

(14) A CNU vevőköre nem diverzifikált, és nagy mértékben támaszkodik két vevőre, azok közül is az SNN-re, amely felé az értékesítések több mint 80 %-a történik. A CNU elveszítette két fő vevőjét 2016-ban, amikor az SNN szerződést között a CNU egyik versenytársával, és ANRSPS nem kötött áru beszerzésére irányuló szerződést. 2015 decemberében az SNN úgy döntött, hogy az UO_2 beszerzésére irányuló szerződés kapcsán pályáztatási eljárásban választ két nyilvántartásba vett és engedélyezett beszállítója, a CNU és a kanadai Cameco között. A szerződést az utóbbi nyerte el. A CNU nem talált másik vevőt, így a továbbiakban nem tudta a termékeit eladni.

(15) Az alábbi 1. táblázatban, amelyet a román hatóságok bocsátottak rendelkezésre, láthatók a CNU és a Cameco által 2016 és 2018 között, az SNN által szervezett pályáztatási eljárás egyes köreiben adott árajánlatok. Amikor az SNN úgy döntött, hogy az első szerződést a Camecóval köti meg, a CNU árajánlata 72 %-kal volt magasabb. A CNU valamennyi későbbi árajánlata jelentősen magasabb volt Camecóénál (a különbség 39 % és 99 % között mozgott), így az SNN többször is a Camecóval írta alá az áru beszerzésére irányuló szerződéseket.

1. táblázat

Az SNN (6 hónapos időszakra szükséges) 120 tonna UO2 beszerzésére irányuló eljárásai 2016 és 2018 között (összefoglaló táblázat)

	A szerződés SNN általi aláírásának dátuma	Az első szállítás időpontja szerződésenként	A Cameco ajánlata	A CNU ajánlata	A CNU és a Cameco ajánlata közötti árkülönbség
1	2016.1.29.	2016.3.4.	[…] USD * (≈ […] RON)	[…] RON	+ 72 %
2	2016.7.8.	2016.9.15.	[…] USD (≈ […] RON)	[…] RON	+ 39 %
3	2016.12.23.	2017.2.15.	[…] USD (≈ […] RON)	[…] RON	+ 52 %
4	2017.6.6.	2017.8.21.	[…] USD (≈ […] RON)	[…] RON	+ 85 %
5	2018.1.5.	2018.2.26.	[…] USD (≈ […] RON)	[…] RON	+ 77 %

([6]) Lásd az SNN létesítő okiratát, amely a következő internetcímen érhető el: http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2014/08/engl-act-const1.pdf

6	2018.7.19.	2018.9.17.	[…] USD (≈ […] RON)	[…] RON	+ 99 %

Forrás: A Románia által 2018. december 20-án benyújtott válasz.
* Bizalmas információ.

(16) Ennek megfelelően a CNU bevételei csak kisebb melléktevékenységből származtak (például az SNN-nel kötött hulladékkezelési szolgáltatási szerződésből), és jelentős mértékben csökkentek. Ahogy a 2. táblázat mutatja, 2015-ben a vállalat teljes bevétele 110,8 millió RON-ról (23,4 millió EUR) 15,2 millió RON-ra (3,2 millió EUR) csökkent. Ez az összeg a CNU 2016-os kiadásait nem tudta fedezni.

(17) A CNU már 2014-ben és 2015-ben – az értékesítési bevételek 2016-os hirtelen csökkenése előtt – is viszonylag nagy mértékű működési veszteségeket könyvelt el. A CNU gyenge működési eredményei részben annak tulajdoníthatók, hogy a crucea-botușanai bányában az uránércforrások fokozatosan kimerültek. A CNU bányászati tevékenysége során magas kitermelési költségek keletkeznek, mivel a CNU nem rendelkezik a szállítási útvonalak karbantartásához szükséges forrásokkal, mivel az ásványtelepek kimerülésével a szállítási távolságok növekednek, és mivel nem került sor a föld alatt használt technológia modernizálására.

(18) A CNU-nak továbbá nem állnak rendelkezésére a Tulgheș-Grintiesben feltárt új uránérc-lelőhely kiaknázásához és a feldioarai erőmű modernizálásához szükséges pénzügyi források.

(19) Végezetül, a CNU-nak a közüzemi költségek, a bányajáradékok és a további adók (környezetvédelmi adó) emelkedésével is számolnia kell.

2. táblázat

Válogatott pénzügyi adatok az első szerkezetátalakítási terv szerint (2014–2023)

(millió RON-ban)

	2014 és 2016 között			Szerkezetátalakítási időszak					A szerkezetátalakítás utáni időszak	
Mutató	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Összes bevétel	142,9	110,8	15,2	210,0	193,9	193,9	193,9	193,9	196,8	196,8
Összes kiadás	246,3	254,2	109,1	188,0	191,0	184,6	186,9	189,4	189,4	189,4
Nyereség/ veszteség	–104,7	–143,4	–93,9	18,5	2,6	7,9	5,9	3,8	6,2	6,2
EBITDA	–60,5	–95,1	–54,3	64,5	44,7	43,2	41,8	39,7	42,1	42,1

2.2. **Uránbányászat és nukleáris fűtőanyagként használt uránkoncentrátum**

(20) A CNU főként kétféle termék előállításával foglalkozik: sárga pogácsa (amely nagy koncentrációban tartalmaz U_3O_8-at) és (dúsítatlan) UO_2.

(21) A sárga pogácsa forgalomba hozható szabványos termék, amellyel világszerte viszonylag átlátható árak és feltételek mellett kereskednek. A sárga pogácsa a dúsítatlan és a dúsított UO_2 előállításához szükséges termék. Előállításával és kereskedelmével nem európai vállalatok, például a Cameco és európai (Európában bejegyzett) vállalatok, például az Orano (korábbi nevén Avena), a RioTinto és a BHP Billiton egyaránt foglalkoznak. Emellett az ezen a piacon működő új szereplők jelenleg új bányászati projektek különböző fejlesztési szakaszaiban vannak Spanyolországban, Finnországban és Magyarországon ([7]).

(22) Románia jelezte, hogy az Orano 2017 májusában spontán javaslatot tett arra, hogy a CNU részére nigeri bányáiból szállít sárga pogácsát, és hogy az Orano kijelentette, hogy képes sárga pogácsát olyan mennyiségben szállítani, amelyre a CNU-nak ahhoz van szüksége, hogy az SNN mindkét cernavodăi reaktorát el tudja látni UO_2-vel ([8]).

([7]) Az információ forrása: https://www.wise-uranium.org/upeur.html (letöltés dátuma: 2019. szeptember 23.)
([8]) A román hatóságok beadványának 12.2. pontja (a 121321/DV/2018.12.8. sz. levél melléklete).

(23) Ami az U_3O_8 UO_2-vé történő átalakítását illeti, a Cameco és a CNU között tényleges verseny folyik a CANDU technológiával működő atomerőművek vonatkozásában. Továbbá minden olyan vállalat, amely jelenleg a nukleáris fűtőanyagként használandó dúsított uránhoz szükséges uránvegyületeket állít elő, mint például az Orano (korábbi nevén Areva), rendelkezik technológiai kapacitással arra, hogy a jövőben belépjen erre a piacra és helyettesítő terméket kínáljon, illetve lehet ilyen szándéka és hozhat ilyen döntést. A nyilvánosan hozzáférhető információk szerint az Orano Malvési erőművében jelenleg az ipari folyamatok módosításán dolgozik, azzal a céllal, hogy dúsítatlan UO_2-t (az egyik köztes terméket) értékesíteni tudja a nemzetközi piacon ([9]). Továbbá vannak olyan jelenleg is aktív beszállítók, amelyek (dúsítatlan) UO_2-vel tudják ellátni a CANDU-erőműveket, például Dioxiteket (Argentína), a CNNC-t (Kína), a PAEC-et (Pakisztán) vagy az NFC-t (India).

2.3. **A CNU eredeti szerkezetátalakítási terve**

(24) A 62 millió RON (13,1 millió EUR) összegű megmentési támogatás elfogadására vonatkozó bizottsági határozatot ([10]) követően Románia 2017. június 12-én bejelentést tett a 2021-ben végződő eredeti szerkezetátalakítási tervről.

(25) Az eredeti szerkezetátalakítási terv szerint az összes szerkezetátalakítási költség 941 millió RON (198,5 millió EUR) volt (a részletes bontás az eljárás megindításáról szóló határozat (22) preambulumbekezdésében található). Románia szerint e szerkezetátalakítási költségeket egy 441 millió RON (93,0 millió EUR) összegű állami támogatással és a CNU 500 millió RON (105,5 millió EUR) összegű saját hozzájárulásával finanszírozták volna ([11]); a CNU saját hozzájárulása a szerkezetátalakítási költségek körülbelül 53 %-át tette volna ki.

(26) A bejelentett szerkezetátalakítási támogatás az alábbi öt támogatási eszközből állt:

a) a 62 millió RON (13,1 millió EUR) összegű megmentési támogatás átalakítása szerkezetátalakítási támogatássá;

b) 75,5 millió RON (15,9 millió EUR) összegű vissza nem térítendő támogatás;

c) 77 millió RON (16,2 millió EUR) összegű adósságelengedés;

d) 213 millió RON (44,9 millió EUR) összegű működési támogatás;

e) a CNU – 2017. március 30-án fennálló –13,3 millió RON (2,8 millió EUR) összegű adósságának a román állam tulajdonában álló részvényekre történő cseréje.

(27) A költségekhez való saját hozzájárulás az eredeti szerkezetátalakítási terv szerint a CNU négy fő, kitermeléshez kapcsolódó bevételi forrását foglalta volna magában (a részleteket lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (20) preambulumbekezdésében):

a) az ANRSPS-szel kötött, az U_3O_8 beszerzésére irányuló különböző szerződések;

b) az UO_2-nek az SNN részére történő beszállítására vonatkozó többéves szerződés a 2017. szeptember 1. és a 2021. december 31. közötti időszakra;

c) az SNN-nel a természetes urántartalmú nem megfelelő anyagok feldolgozására kötött többéves szerződés;

d) a Conversmin SA-val a bezárt uránbányák megóvására, bezárására, környezetrehabilitációjára és ellenőrzésére kötött különböző szerződések.

2.4. **Az eljárás megindításához vezető okok ismertetése**

(28) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá eső állami támogatásnak minősülnek Románia azon tervei, amelyek szerint állami finanszírozással kívánja támogatni a CNU szerkezetátalakítási tervét.

([9]) https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, 13. oldal

([10]) A megmentési támogatást a román állam 2016. október 5-én nyújtotta képviselőjén, az energiaügyi minisztériumon keresztül és a 65/2016. sz. rendkívüli kormányrendelet útján, amely létrehozta a Companiei Naționale az Uraniului megmentése céljából nyújtott egyedi állami támogatás jogi keretét (Hivatalos Lap, 801. szám, 2016. október 11.). A szerződés értelmében a megmentési kölcsön kamatlába 6,92 % volt, és folyósítására két részletben került sor: 47,2 millió RON 2016. november 5-én, majd 13 167 550,53 RON 2017. március 30-án. A kamatlábat 2017. július 19-én 6,92 %-ról 11,08 %-ra emelték. Forrás: www.cdep.ro/interpel/2018/r1405B.pdf

([11]) Bejelentési formanyomtatvány III.B. rész, 5.1.B. pont.

(29) mivel a CNU megfelelt a nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak az Iránymutatás 20. pontjában adott meghatározásának, a szerkezetátalakítási terv összeegyeztethetőségének elemzése az Iránymutatás szerint történt. Az előzetes értékelésben a Bizottság kételyének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy fent említett intézkedések megfelelnek-e az Iránymutatásnak. E kétségek összefoglalását az alábbi (30)–(46) preambulumbekezdés tartalmazza (a részletes ismertetés az eljárás megindításáról szóló határozat (44)–(70) preambulumbekezdésében található).

2.4.1. *A CNU szerkezetátalakítási tervhez való saját hozzájárulásának mértékével kapcsolatban felmerülő kételyek*

(30) A Bizottság megkérdőjelezte, hogy a Románia által javasolt finanszírozási források jelentős, tényleges és valós, támogatástól mentes, legalább 50 % mértékű saját hozzájárulásnak minősülnek, ezért előzetesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eredeti szerkezetátalakítási terv nem felel meg a saját hozzájárulás kapcsán az Iránymutatásban foglalt alapvető követelményeknek.

(31) Először is, a saját hozzájárulás tényleges és valós jellege kapcsán a Bizottság előzetesen megállapította, hogy a saját hozzájárulás (27) preambulumbekezdésben felsorolt négy forrása közül egyik sem felel meg e kritériumnak. Az Iránymutatás 63. pontja szerint a saját hozzájárulás nem tartalmazhatja a jövőbeni várt nyereséget, például a cash-flow-t. A Bizottság megjegyezte, hogy a Románia által benyújtott szerződések közül csak a kisebb összegű szerződések teljesültek, és azok is csak részlegesen.

(32) Másodszor, annak a követelménynek a kapcsán, mely szerint a saját hozzájárulásnak támogatástól mentesnek kell lennie, a Bizottság előzetesen megállapította, hogy piaci feltételek mellett valószínűtlen lett volna, hogy sor kerül az SNN-nel az UO_2 beszerzésére irányuló, „vidd vagy fizess” típusú alapvető fontosságú szerződésnek a megkötésére. A várakozások szerint a CNU általi értékesítés körülbelül 80 %-ára e szerződés keretében került volna sor. A hozzáférhető piaci mutatók szerint megállapítható, hogy a szerződésben foglalt 623 RON (131 EUR)/kg_U (vagyis 423 RON/kg_U támogatás nélkül) ár, amely 110 USD (100 EUR)/kg_U (támogatás nélküli) árnak felel meg, 64 %-kal haladná meg a becsült piaci árat (67 USD vagy 61 EUR/kg_U).

(33) Továbbá a Bizottságnak kételyei voltak afelől, hogy a saját hozzájárulás többi javasolt forrása támogatástól mentes, tekintettel arra, hogy e hozzájárulások közigazgatási szervekkel és állami tulajdonban lévő vállalkozásokkal megkötni tervezett szerződésekből származtak volna. Ezen belül Románia nem tudta bizonyítani, hogy az ANRSPS közszektorbeli intézmény piaci árak mellett köt majd szerződést a CNU-val, és hogy a nem megfelelő anyagok feldolgozása kapcsán tervezett szerződést – pl. az áru beszerzésére irányuló, az ágazatra jellemző szerződésekhez képest – valóban piaci feltételek mellett kötik meg az SNN-nel.

(34) Harmadszor, a Románia által benyújtott információ alapján nem volt olyan piaci befektető vagy hitelező, amely támogatta volna vagy támogatni szándékozta volna a tervet. Románia nem tudott a Bizottságnak olyan információval (például szándéknyilatkozattal) szolgálni, amely azt bizonyította volna, hogy egy jövőbeni piaci befektető bízik a bejelentett szerkezetátalakítási tervben, illetve érdeklődik annak támogatása vagy finanszírozása iránt.

(35) Végezetül, a Bizottságnak kételyei voltak Románia azon állításával kapcsolatban is, miszerint a tárgyi eszközök eladása a saját hozzájárulás egyik forrása lesz majd. Nem volt egyértelmű ezen eszközök potenciális piaci értéke, az eladás ütemterve, és – ami a legfontosabb – az, hogy az eladás mekkora mértékben valósulhat meg a szerkezetátalakítási időszakban.

2.4.2. *A CNU életképességének hosszú távú helyreállításával kapcsolatos kételyek*

(36) A Bizottságnak abban a tekintetben is kétségei voltak, hogy az eredeti szerkezetátalakítási terv hatására valóban helyreáll-e a CNU életképessége a szerkezetátalakítási időszak végére. Tulajdonképpen nem volt megállapítható, hogy a CNU megfelelő megtérülést tud-e produkálni, és képes-e további segítség nélkül megmaradni a piacon.

(37) Először is, a Bizottság megjegyezte, hogy Románia a kérés ellenére sem ismertette a szerkezetátalakítási időszakra vonatkozó fő gazdasági mutatókat, valamint a főbb jelenlegi és tervezett üzletágainak nyereségességére és termelési költségeire vonatkozó adatokat üzletági bontásban (crucea-botușanai bánya, feldioarai erőmű, tulgheș-grințieși bánya). Az összesített formában megadott információk alapján mindenesetre nem lehetett megállapítani, hogy a CNU hosszú távú életképessége helyreáll-e a szerkezetátalakítási időszak végére.

(38) Másodszor, a CNU nyereségessége alacsony maradt még az előállítási költségek és az UO_2 piaci ára közötti különbség fedezését célzó – a román állam által állami támogatásnak minősített – ártámogatás figyelembevétele mellett is. Mivel a szerkezetátalakítási időszakban nem számoltak e támogatás fokozatos csökkenésével, a Bizottság előzetesen megállapította, hogy további alátámasztó bizonyítékok hiányában továbbra is kétséges az, hogy a CNU a műveleteit segítő további állami támogatás nélkül életképes lesz a szerkezetátalakítási időszak végére.

(39) Harmadszor, a Bizottság kételyeket fogalmazott meg a román hatóságok által az új tulgheș-grințieși bányában végrehajtott beruházások lezárulása utáni időszakra vonatkozó előállítási költségek kapcsán. A Bizottság különösen azt emelte ki, hogy Románia nem nyújtott be beruházási tanulmányt, amely alátámasztotta volna az U_3O_8 előállításának 460 RON (97 EUR)/kgU ([12]) összegű költségét. A Bizottság továbbá megjegyezte, hogy ez a becsült érték jelentősen meghaladja az U_3O_8 tényleges piaci árát, amely 2018. február végén 22 USD (20 EUR)/font volt ([13]).

(40) Emellett a Bizottság azt is megállapította, hogy a Románia által az új bányával kapcsolatos beruházási kilátások alátámasztására benyújtott uránár-előrejelzések elavultak és megbízhatatlanok voltak, ezért kételyeinek adott hangot az új bánya életképességével kapcsolatban. Az Iránymutatás 51. pontja említi, az életképesség helyreállítása nem függhet külső tényezőkkel (például árváltozásokkal) kapcsolatos optimista feltételezésektől, ezért a Bizottságnak kételyei voltak afelől is, hogy az Iránymutatásnak ez a pontja teljesül.

2.4.3. *A kompenzációs intézkedésekkel kapcsolatos kétségek*

(41) Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyezte, hogy Románia csak két magatartási jellegű intézkedést tervez. Az eredeti szerkezetátalakítási terv szerint a CNU a szerkezetátalakítási időszakban tartózkodott volna más vállalatok részvényeinek megvásárlásától, valamint a támogatásnak a termékei eladását segítő reklámtevékenység céljára történő felhasználásától. Azonban érdemi és világos strukturális intézkedések hiányában a Bizottság kételkedett abban, hogy a javasolt kompenzációs intézkedések valóban elégséges mértékben enyhítették volna a potenciális támogatás versenyre gyakorolt kedvezőtlen hatásait.

(42) Ezen belül – Románia azon állításával szemben, miszerint a CNU által előállított terméknek nincs európai piaca, és ezért nem lesz szükség további kompenzációs intézkedésekre – a Bizottság több szempontot is ismertetett.

(43) Először is, a Bizottság a kitermelés kapcsán megjegyezte, hogy bár a CNU-n kívül más európai vállalat jelenleg nem végez az EU-ban uránérc-kitermelést, vannak az EU-ban olyan működő vállalatok, amelyek uránvegyületeket importálnak feldolgozó/finomítóüzemeik ellátása és végső soron nukleáris fűtőanyag előállítása céljából. Ez a helyzet például az Orano (korábbi nevén Areva) esetében, amely az EU-ba importál nem uniós országokban, például Nigerben folytatott bányászati tevékenységéből származó uránvegyületeket. A piac tehát nyitva áll a verseny előtt. Továbbá új uránérc-lelőhelyeket tártak fel, és új szereplők belépését jelentették be vagy tervezték Spanyolországban és Finnországban a 2018–2019-es időszakra.

(44) Másodszor, a Bizottság megjegyezte, hogy bár a feldolgozás/finomítás terén jelenleg csak a Cameco szállít dúsítatlan UO_2-t az EU-ban működő, CANDU-technológiát alkalmazó atomerőművek részére, e piacok nyitotta a verseny előtt, és a jövőben bármely vállalat elkezdhet érdeklődni máshonnan beszerzett helyettesítő termékek beszállítása iránt, illetve dönthet úgy, hogy ilyen termékekkel belép a piacra. A CANDU technológiához szükséges dúsítatlan UO_2 beszállítását a Cameco mellett más külföldi (például kínai vagy indiai) vállalatok is végezhetik.

(45) Harmadszor, a Bizottság azt is megjegyezte, hogy Románia egymásnak ellentmondó állításokat is tett eredeti szerkezetátalakítási tervében, amikor arra utalt, hogy a CNU szándékában áll ügyfélportfóliójának Románián kívüli ügyfelekkel történő bővítése, ugyanakkor viszont azt állította, hogy a CNU által nyújtott terméknek nincs európai piaca és ezért nincs szükség kompenzációs intézkedésekre.

(46) A Bizottság ezért előzetesen megállapította, hogy i. az uránérc *kitermelése* terén tényleges verseny folyik, és ii. az uránérc *feldolgozása és finomítása* kapcsán további verseny is kialakulhat. Ennek következtében a Románia által javasolt magatartási jellegű intézkedések elégtelennek tűnnek, és strukturális kompenzációs intézkedésekre van szükség a verseny torzulásának enyhítése érdekében.

3. **Románia észrevételei**

(47) Az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban tett észrevételeiben Románia új információkat és észrevételeket ismertetett, valamint benyújtott egy második szerkezetátalakítási tervet.

([12]) Az U_3O_8 esetében az ár körülbelül 120 USD/kgU vagy 46 USD/font volt, abból kiindulva, hogy a szakmai weboldal szerint 1 kg_U U_3O_8 = 2,59979 font: http://www.uranium.info/unit_conversion_table.php

([13]) Az információ forrása: https://www.uxc.com/p/prices/UxCPrices.aspx (letöltés dátuma: 2018. március 22.)

3.1. **Románia észrevételei az Euratom-Szerződés alkalmazásával kapcsolatban**

(48) A román hatóságok említést tettek arról, hogy a szerkezetátalakítás elősegítette azoknak a kötelezettségvállalásoknak a teljesítését, amelyek az Euratom-Szerződés keretében a nukleáris biztonság kapcsán vállalt, különös tekintettel a következőkre:

a) a bányaelöntések megakadályozása;

b) a talajvíz és a tavak vizeinek kontrollált elvezetése;

c) a környezetvédelmi szabályokban meghatározott mennyiségnél nagyobb mennyiségű uránt, rádiumot és különféle sókat tartalmazó, a környezetre és a lakosságra nézve nagy valószínűséggel rendkívül súlyos következményekkel járó bányavíz és tározóvíz szennyezésmentesítése, beleértve a vállalat létesítményeit és berendezéseit is;

d) a cernavodăi erőmű egységeinek működtetéséhez szükséges nukleáris fűtőanyag előállításához használt nyersanyagok ellátási biztonsága, ideértve a helyi nukleárisfűtőanyag-ciklus fenntartását, ami Románia energiabiztonságát szolgálja;

e) az uránkészletek kezelése; azoknak a helyszíneknek a lezárása, ahol korábban uránbányászat/uránkitermelés zajlott; megóvás; nukleáris létesítmények üzemen kívül helyezése; ökologizálási munkálatok elvégzése; a környezeti és a lakosságot érintő tényezők nyomon követése bezárás után; a radioaktív szennyezés elkerülését célzó összetett és hosszú távú tevékenységek és folyamatok; bányák bezárása; zöldítés; bezárás utáni nyomon követés.

f) Románia továbbá úgy véli, hogy a CNU kulcsszerepet játszik Románia energiaellátási biztonsága tekintetében, valamint az értékes szakértelem megőrzése terén és a CNU azon berendezései, technológiái és engedélyezései kapcsán végrehajtott jelentős beruházások megóvása terén, amelyek máskülönben elvesznének ([14]). Románia véleménye szerint a helyi bányászat a nukleárisenergia-termelés biztosításának legbiztosabb módja, és állítása szerint az EU-ban a CNU az UO_2 egyetlen olyan beszállítója, amely hatékonyan és stabilan képes a nukleáris fűtőanyag cernavodăi reaktorokban folyó előállításához szükséges beszállítást ellátni ([15]).

3.2. **Második szerkezetátalakítási terv**

(49) Románia először is kiemelte, hogy a második szerkezetátalakítási tervben hármat visszavont az eredeti szerkezetátalakítási tervben szereplő öt támogatási intézkedés közül. E három a c), d) és e) intézkedés volt, amelyek leírását a (26) preambulumbekezdés tartalmazza. Visszavonásuk következtében jelentősen, 440,8 millió RON-ról (93,0 millió EUR) 125,1 millió RON-ra (26,4 millió EUR) csökkent a juttatandó támogatás összege. A megmaradó két támogatási intézkedés a terv szerint a következő lett volna: a megmentési támogatás összegének 60,4 millió RON-ra (12,7 millió EUR) történő módosítása, valamint egy 64,8 millió RON (13,7 millió EUR) összegű vissza nem térítendő támogatás.

(50) A szerkezetátalakítási költségek 941 millió RON-ról (198,5 millió EUR) 250,3 millió RON-ra (52,8 millió EUR) csökkentek volna. Románia állítása szerint ez utóbbi összeg 50 %-a, azaz 125,1 millió RON (26,4 millió EUR) a CNU hozzájárulása lett volna.

(51) A második szerkezetátalakítási terv részeként a CNU új együttműködést alakított volna ki az SNN-nel. Ezzel kapcsolatban Románia úgy vélte, hogy okafogyottá váltak azok az aggályok, amelyeket a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozat (47)–(50) preambulumbekezdésében fogalmazott meg az SNN-nel megkötendő tervezett szerződésben meghatározott árban foglalt potenciális állami támogatással kapcsolatban, mivel a kérdéses szerződést ekkor már nem tervezték. Románia azzal a magyarázattal szolgált, hogy a CNU-val kötött szerződés megszűnése után (amely részben a CNU pénzügyi nehézségei miatt következett be) az SNN elkezdte a kanadai Cameco vállalattól beszerezni a nyersanyagot. Azonban hosszú távon kockázatosnak tartották azt, hogy egyetlen ellátási forrásra támaszkodjanak, és az SNN javasolt egy stratégiát, amely a beszerzés diverzifikálását célozta.

(52) Az SNN közgyűlése 2018 májusában fogadta el ezt a stratégiát, és kifejezetten említést tett a CNU-ról mint a feldolgozási folyamatok beszállítójáról. Románia kifejtette, hogy a stratégiával elkerüli az egy beszállítótól való függést és az ezzel járó kockázatokat azzal, hogy az UO_2 helyett U_3O_8-t vásárol a nemzetközi piacokon, a CNU feldolgozza azt, és az így előállított UO_2-t használják majd nukleáris fűtőanyag előállítására. Az SNN és a CNU közötti kapcsolat kiterjedt volna az U_3O_8-nak a CNU létesítményeiben történő feldolgozására és tárolására, valamint az U_3O_8 -at beszállító vállalatok CNU általi minősítésére. A CNU által elvégzett minősítésre az U_3O_8-at beszállító vállalatok közötti versenyeljárások megszervezését megelőzően valóban szükség lett volna, mivel az SNN nem rendelkezik az U_3O_8 beszállítóinak minősítéséhez szükséges szakértelemmel.

([14]) A Románia által 2019. április 19-én benyújtott dokumentum, IV.3. fejezet. Szerkezetátalakítási terv, iv. pont.
([15]) A Románia által 2019. április 19-én benyújtott dokumentum, IV.3. fejezet. Szerkezetátalakítási terv, iv. pont.

(53) Románia ezután elfogadott egy törvényt, amely a Románia nemzeti stratégiáját szabályozó alapelveket írta elő az integrált nukleáris ciklus fenntartása, valamint a cernavodăi atomerőmű-egységek működéséhez szükséges nukleáris fűtőanyag előállításához használt nyersanyagok beszállítása kapcsán ([16]) (a továbbiakban: 193/2018. sz. törvény). A 193/2018. sz. törvény előírja, hogy Románia területén kizárólag a CNU jogosult UO_2-por előállítására, és hogy az SNN kizárólag a CNU-tól szerezheti be ezt a terméket, kivéve, ha a CNU nem képes a szükséges mennyiség szállítására. A minősítéshez és az U_3O_8 tárolásához és feldolgozásához kapcsolódó szolgáltatások szabályozott árainak, valamint a CNU által beszállítandó UO_2 árának meghatározását és módosítását érintő kritériumokat és módszereket a CNU tényleges költségei alapján kellett volna meghatározni, egy olyan kormányrendeletnek megfelelően, amelyről még folyt a vita abban az időpontban, amikor Románia benyújtotta második szerkezetátalakítási tervét (a törvény részleteit lásd az alábbi (63) preambulumbekezdésben) ([17]). Románia azt várta, hogy a második szerkezetátalakítási terv keretében 2018-tól hatályba lép a CNU és az SNN közötti szerződés.

(54) 2018. június 22-én a CNU ajánlatot tett […] $tonna_U$ UO_2 szállítására […] RON/kg_U áron (héa nélkül), azaz […] EUR/kg_U áron. 2018. július 17-én az SNN jelezte a CNU felé, hogy az első, […] $tonna_U$ UO_2 beszerzését célzó megrendelésre a pályázati ár miatt nem kerül sor. A CNU és az SNN 2018. július 19-én keretszerződést kötött, amely szerint a CNU UO_2 -t szállít az SNN részére.

(55) 2018 novemberében az SNN és CNU kötelező érvényű szerződést kötött […] $tonna_U$ UO_2 […] RON/kg ([…] EUR/kg) áron (összesen […] millió RON ([…] millió EUR összegben) (héa nélkül)) történő beszerzésére a fent említett keretmegállapodás keretein belül ([18]).

3.3. **Harmadik szerkezetátalakítási terv**

(56) A Bizottsággal 2018. december 3-án folytatott videokonferenciát követően, ahol a felek a második szerkezetátalakítási tervet vitatták meg, Románia benyújtotta a harmadik szerkezetátalakítási tervet, amely felülírta az összes korábban bejelentett szerkezetátalakítási tervet.

(57) A harmadik szerkezetátalakítási terv az öt eredeti támogatási intézkedés közül csak kettőt tart meg, az eredeti szerkezetátalakítási tervben szereplőhöz képest alacsonyabb összeggel. A megtartott intézkedések teljes összege 178,3 millió RON (37,6 millió EUR). Az intézkedések a következőket foglalják magukban: i. a 60,4 millió RON (12,7 millió EUR) összegű megmentési támogatás szerkezetátalakítási támogatássá történő átalakítása, és ii. a CNU beruházásainak (ideértve a tulgheș-grințieși bánya kiaknázásának megkezdését) 64,8 millió RON (13,7 millió EUR) összegű vissza nem térítendő támogatása. A crucea-botușanai bánya bezárásához kapcsolódó költségek fedezésére egy új, 53,1 millió RON (11,2 millió EUR) összegű támogatást vezettek be.

(58) Románia bejelentette, hogy az alábbi 3. táblázatban részletezett, 356,4 millió RON (75,2 millió EUR) összegű szerkezetátalakítási összköltséget részben a szerkezetátalakítási támogatásból, részben pedig a CNU jövőbeni bevételeiből származó, 178,1 millió RON (37,6 millió EUR) összegű hozzájárulásából fedezik.

3. táblázat

A szerkezetátalakítás költségei és finanszírozása

Tervezett szerkezetátalakítási költségek	Költségek	Állami támogatás	Hozzájárulás a CNU saját forrásaiból
A megmentési támogatás szerkezetátalakítási támogatássá történő átalakítása	60,4	60,4	
A crucea-botușanai bánya fokozatos bezárása	**106,0**	53,1	52,9
A tulgheș-grințieși bánya kiaknázásának megkezdése	[…]	[…]	[…]
A bányászati hulladék feldolgozását szolgáló jobb technológia a feldioarai erőműben	[…]	[…]	[…]

([16]) A 2018. július 19-én elfogadott és a Hivatalos Lap 640., 2018. július 23-i számában közzétett 193/2018. sz. törvény.

([17]) 126/2019. sz. kormányrendelet az urán-oxid minősítéséhez, tárolásához és feldolgozásához kapcsolódó szolgáltatások szabályozott árainak megállapítását és módosítását érintő kritériumok és módszerek elfogadásáról, valamint a Companiei Naționale az Uraniului S. A. által előállított urán-dioxid Románia területén érvényes áráról; elfogadva 2019. március 5-én, közzétéve a Hivatalos Lap 2019. március 6-i számában.

([18]) Az újságcikket lásd: https://www.focus-energetic.ro/nuclearelectrica-incheie-iar-contract-cu-cnu-pentru-uraniu-54071.html Lásd még az SNN 2018-as éves jelentésének 36. oldalán található megjegyzést, amely említést tesz a Camecóval és a CNU-val kötött árubeszerzésre irányuló szerződésekben szereplő mennyiségekről: http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2019/02/SNN_RO_Raport-Anual-CA-2018.pdf E kötelező érvényű szerződés megkötésére azután került sor, hogy a CNU nagyobb mennyiségre tett ajánlatot, és az első ajánlati ár 99 %-kal magasabb volt, mint a Cameco által ajánlott ár (amely az 1. táblázat 6. sorában található).

Az urán jobb kinyerése a zagytározókból	[…]	[…]	[…]
Az urán jobb kinyerése az inaktív lerakókból	[…]	[…]	[…]
Összes szerkezetátalakítási költség (Románia beadványa szerint)	356,4	178,3	178,1
Összes (%) (Románia beadványa szerint)		50,0 %	50,0 %

Forrás: A harmadik szerkezetátalakítási terv 14. melléklete (*Copenhagen Economics*, a CNU által megadott adatok alapján)

(59) Románia ekkor úgy alakította beadványa szerkezetét, hogy reagáljon a Bizottság által felvetett három főbb kételyre. Románia szerint a CNU saját hozzájárulása tényleges, valós és állami támogatástól mentes, a harmadik szerkezetátalakítási terv helyreállítja a CNU hosszú távú életképességét, és a CNU részére nyújtandó szerkezetátalakítási támogatás nem torzítja a versenyt.

3.3.1. *A CNU hozzájárulása tényleges, valós és állami támogatástól mentes*

(60) Románia az alábbi, 4. táblázatban adta meg részletes bontásban a CNU bevételi forrásaira vonatkozó adatokat:

4. táblázat

A CNU bevételi forrásai

Összegek millió RON-ban	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SNN – HG		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
A CNU teljes bevételének %-a		*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*
SNN – hulladék	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
ANRSPS (összes)	[…]						
Conversmin (összes)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Bérbeadásból származó egyéb bevételek	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Összesen	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Működési költségek	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Működési cash-flow-k	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

Forrás: A harmadik szerkezetátalakítási terv 14. melléklete (Copenhagen Economics).

(61) Ahogy a fenti táblázatból is látható, a Románia által benyújtott dokumentáció szerint a CNU-nak három fő ügyfele van: az SNN, az ANRSPS és a Conversmin. Románia részletezte továbbá a CNU és e három fél közötti viszonyt annak bizonyítására, hogy a CNU e bevételekből származó saját hozzájárulása ténylegesnek, valósnak és állami támogatástól mentesnek tekintendő.

(62) Először is, ahogy az (53) preambulumbekezdés ismerteti, a CNU új együttműködést alakított ki az SNN-nel, amelyet a 193/2018. sz. törvény erősített meg. E törvény 2. cikke szerint Románia területén a CNU állítja majd elő az UO_2-t, amely az SNN által működtetett CANDU-reaktorokhoz szükséges. Továbbá, ugyanezen törvény 2. cikkének (4) bekezdése szerint Romániában a CNU kizárólagos joggal rendelkezik az U_3O_8 feldolgozásához és tárolásához kapcsolódó szolgáltatások nyújtására.

(63) A CNU által végzett mindkét tevékenység (nevezetesen az UO_2 értékesítése és az U_3O_8 feldolgozása) árát kormányrendelet szabályozza és állapítja meg. A 2019/126. számú kormányrendelet előírja, hogy e szolgáltatások árát a CNU tényleges költségei alapján kell megállapítani.

(64) A 2019/126. számú 2. cikk (4) bekezdése bizonyos korlátokat szab meg a szabályozott árra vonatkozólag, amivel Románia szerint azt kívánja garantálni, hogy azok megfelelnek a piaci elveknek. Ezen belül az UO_2 ára nem lehet magasabb az alábbi három elem összegénél: az U_3O_8 hosszú lejáratú ügyletek esetében alkalmazott nemzetközi árának hathónapi átlaga, a feldolgozási költségek és 4 %-os haszonkulcs. Emellett a 2. cikk (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a CNU által folytatott tevékenység hatékonyságának növekedése eredményeként csökkennek az árak, és ezt független auditor megerősíti, az árcsökkenést a vevő felé is érvényesítik azzal, hogy a csökkenés 50 %-át megjelenítik az SNN által fizetendő árban ([19]). A hatékonyság növekedésével nem összefüggő költségcsökkenést teljes mértékben megjelenítik az árban. Románia véleménye szerint ez a költségmegosztó mechanizmus megfelelő ösztönzőként szolgál a CNU számára, hogy hatékonyságát idővel növelje.

(65) Románia elemzést is ad az UO_2 árának három eleméről. Az U_3O_8 hosszú lejáratú ügyletek esetében alkalmazott nemzetközi árának hathónapi átlaga a becslések szerint 351 RON/kg (EUR 74/kg) a következő időszakra nézve. Az UO_2 előállítása során felmerülő feldolgozási költségek összege Románia szerint körülbelül […] RON/kg ([…] EUR/kg). Ez az árkomponens már tartalmaz egy 5 %-os haszonkulcsot, és kiindulópontjául […] $tonna_U$ mennyiségű UO_2 szolgál 10 hónapos munkaidőszakkal számolva. A képlet utolsó eleme a 4 %-os haszonkulcs, amely Románia szerint mérsékelt megoldás az ágazatra jellemző átlagos tőkeköltséghez képest. Románia kijelenti, hogy ez a haszonkulcs a Paks II atomerőmű építése esetében alkalmazott tőkeköltséggel vethető össze, amelynek mértéke [7,5 – 8,5 %] és amelynek értékelését a Bizottság elvégezte ([20]). Románia szerint ezt támasztja alá a bányászati tevékenység tőkeköltsége is, amelynek becsült értéke meghaladja a 9 %-ot.

(66) A CNU által az SNN részére szállított UO_2-nek a (65) preambulumbekezdésben említett három komponens kombinációja alapján kiszámított ára körülbelül […] RON/kg ([…] EUR/kg).

(67) Románia azt is megemlíti, hogy 2018-ra a CNU egy 24,3 millió RON (5,1 millió EUR) értékű szerződést írt alá az SNN-nel, és 2019-re a CNU már előlegfizetésben is megállapodott a termelés folytonosságának biztosítása érdekében. A CNU-nak emellett éves szerződései vannak az SNN-nel a természetes uránt tartalmazó anyagok feldolgozására. A 2018-ra érvényes szerződés értéke 4,7 millió RON (1,0 millió EUR) volt, az évenkénti megújítás lehetőségével.

(68) Másodszor, a CNU és az ANRSPS közötti szerződések kapcsán Románia megjegyzi, hogy a részletek minősített adatnak minősülnek.

(69) Harmadszor, a Conversmin részére a CNU karbantartási szolgáltatásokat nyújt automatikusan megújított éves szerződések alapján.

(70) A fentiekre tekintettel Románia úgy véli, hogy a CNU hozzájárulása valós, tényleges és támogatástól mentes.

3.3.2. *A harmadik szerkezetátalakítási terv helyreállítja a CNU hosszú távú életképességét*

(71) A harmadik szerkezetátalakítási terv finanszírozása részben három fő támogatási intézkedés révén történik: a megmentési támogatás szerkezetátalakítási támogatássá történő átalakítása; a crucea-botușanai bánya bezárásához kapcsolódó támogatás; és bizonyos beruházási intézkedések, például az új tulgheș-grințieși bánya megnyitása vagy a feldioarai erőmű modernizálása.

(72) A román hatóságok a következő információkat adták arra reagálva, hogy a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában kérte annak a tulgheș-grințieși bányához kapcsolódó beruházási tanulmánynak a bemutatását, amely alapján Románia az eredeti szerkezetátalakítási tervben szereplő feltételezéseket kidolgozta: Románia szerint az új bánya megnyitására vonatkozó határozat korábbi (az 1986-os, a 2004-es és különösen a 2011-es) a tanulmányokon alapul; jóllehet a román hatóságok szerint a 2011-es tanulmány minősített adatnak minősült, és ezért azt nem bocsájtották a Bizottság rendelkezésére, Románia véleménye szerint a tervben foglalt feltételezések óvatosak, tekintettel arra, hogy a terv legalább az első tíz évre külszíni és nem föld alatti fejtést irányzott elő, aminek következtében a kitermelés olcsóbb lett. A megvalósíthatósági tanulmány, amelynek összeállításával a román hatóságok a Cepromin SA-t bízták meg, csak 2019 novemberében lesz elérhető.

([19]) A kormányhatározat 2. cikkének (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a CNU tevékenységének magasabb fokú hatékonyságából következő költségcsökkenés – amennyiben azt független auditor is megerősíti – […] a következőképpen kerül bontásra: az összeg 50 %-át megnövekedett nyereségként jelenítik meg az árban, 50 %-át pedig árcsökkentés formájában jelenik meg."

([20]) Lásd: A Bizottság határozata (2017. március 6.) *a Paksi Atomerőműnek nyújtott SA.38454 (2015/C) számú lehetséges támogatásról*, HL L/317/2017.

(73) Ami a feldioarai erőműnek a bányászati hulladék feldolgozásához, finomításához és hasznosításához kapcsolódó technológiai módosításait illeti, a román hatóságok megemlítik, hogy a cél az uránérc feldolgozási költségének csökkentése a technológiai folyamat modernizálásával, ami jobb feldolgozási eredményhez vezet majd.

(74) Románia azt is kifejti, hogy a 4. táblázatból kitűnik, hogy a javasolt terv megfelelő cash-flow-kat biztosít majd a CNU saját hozzájárulásának fedezéséhez, mivel a szükséges saját hozzájárulás összege körülbelül 178 millió RON lesz, míg a 2017 és 2023 közötti időszakban várható működési cash-flow-k összege meghaladja majd a 250 millió RON-t (52,7 millió EUR).

(75) Románia benyújtott továbbá egy részletes táblázatot, amely a tervezett költségcsökkentéseket telephely szerinti bontásban tartalmazta (lásd lent az 5. táblázatot). Ahogy a táblázat mutatja, Románia szerint a költségek csökkentése mindenekelőtt Suceavának, a crucea-botușanai bánya jelenlegi helyszínének lesz köszönhető.

5. táblázat

Költségek telephely szerint

Költségek (millió RON)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Költségek telephely szerint							
Központi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Feldioara	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Suceava	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Stei	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Oravita	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Összes költség	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Teljes amortizáció	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Összes működési költség	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

Forrás: A harmadik szerkezetátalakítási terv 14. melléklete (Copenhagen Economics).

(76) Románia azt is kifejti, hogy a harmadik szerkezetátalakítási terv becslései a jelenlegi uránárakon alapulnak, de kutatásaik arra mutatnak, hogy az uránpiacon a közeljövőben pozitív fejlemények várhatók. Románia szerint különböző források (pl. S&P Global Market Intelligence) hasonló előrejelzésekkel szolgálnak. Az átlagos előrejelzések azt mutatják, hogy 2018 és 2020 között az urán ára várhatólag 40 %-kal emelkedik. Románia hivatkozik továbbá a Bizottság egy korábbi határozatára, amely szerint a piacon konszenzus van arról, hogy a nukleáris anyagok ára középtávon helyre fog áll ([21]).

(77) Románia azt állítja, hogy az általában vett nyereségességi eredmények stabilak maradnak a feltételezések vagy a piaci feltételek jelentős változásai esetén is. Románia szerint a CNU képes lesz olyan saját hozzájárulásra, amely fedezni tudja a szerkezetátalakítás beruházási szükségleteit, még abban az esetben is, ha a beruházások előre jelzett mértékét 25 %-kal növelni kell vagy ha a cash-flow-k ugyanennyi százalékkal csökkennek.

3.3.3. *A harmadik szerkezetátalakítási tervben szereplő szerkezetátalakítási támogatás nem torzítja a versenyt*

(78) Románia először is felhívja a figyelmet arra, hogy a szerkezetátalakítási támogatást az eredeti szerkezetátalakítási tervhez képest 60 %-kal csökkentették, és ez a csökkentés jelentős mértékben korlátozza a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatást.

(79) Románia ezután azzal érvel, hogy az uránpiacok láthatólag globálisak – az upstream piac (kitermelés) csakúgy, mint az downstream piac (finomítás/feldolgozás) –, így a 40 millió EUR-nál alacsonyabb összegű támogatás hatása csupán minimális lehet. Ennek alátámasztására a román hatóságok kifejtik, hogy Romániában a világ urántermelésének kevesebb mint 0,1 %-a zajlik.

([21]) Lásd: A Bizottság határozata (2017. január 10.) *az Arevának nyújtott SA 44727 (2016/C) számú szerkezetátalakítási támogatásról*, HL L/155/2017, 23. o., (231) preambulumbekezdés.

(80) Emellett a CNU Európában az egyetlen olyan vállalat, amely a CANDU technológia alkalmazásával állít elő UO_2-t, és egyike a világ azon két vállalatának, amely dúsítatlan természetes UO_2-t állít elő. Románia kifejti azt is, hogy a dúsítatlan UO_2 iránti alacsony kereslet nem képes elegendő értékesítést generálni ahhoz, hogy technológiai váltás kifizetődő legyen, vagyis ahhoz, hogy jelenleg dúsított UO_2 előállításával foglalkozó vállalatok ösztönözve legyenek az új piacra történő belépésre.

(81) Románia véleménye az, hogy ha a CNU kilépne az uránpiacról, az növelné az SNN függőségét az UO_2/U_3O_8 külső beszállítóitól. Románia arra számít, hogy ha megszűnne a teljes nukleárisfűtőanyag-ciklus fölötti ellenőrzés, akkor a helyzetet kihasználnák az UO_2/U_3O_8 külső beszállítói, mindenekelőtt a Cameco, amely így az egyetlen olyan vállalat lenne, amely feldolgozott uránt UO_2 formájában szállít be és Romániában rendelkezik CANDU-minősítéssel. Ez jelentősen megnövelné az SNN-nek beszállított termékek árát, és maximalizálná a profitjukat. Ez a helyzet hatással lesz az országos atomerőmű-üzemeltető hosszú távú életképességére, és kedvezőtlenül befolyásolja majd Románia energiabiztonságát.

(82) Végezetül, Románia hangsúlyozza, hogy nincs olyan megvalósítható strukturális kompenzációs intézkedés, amelynek végrehajtása ne veszélyeztetné nem csak a vállalat életképességét, hanem fő tevékenységét is. Románia kijelenti, hogy a Bizottság korábbi határozataiban már elfogadta, hogy a tevékenység bármely további csökkentése potenciálisan a vállalat helyreállításának lehetőségét veszélyeztetné, miközben nem nyújtana érdemi piaci lehetőségeket a versenytársak számára (pl. határozat a Ciprus Airways számára nyújtott C10/2006. számú szerkezetátalakítási támogatásról).

4. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett támogatás megléte

(83) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében „*ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet*”.

(84) Ebből következik, hogy ahhoz, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősüljön, a következő együttes feltételeknek kell teljesülniük: i. az intézkedést az államnak kell nyújtania vagy állami forrásból kell nyújtani; ii. az intézkedésnek előnyben kell részesítenie egy vállalkozást; iii. az intézkedésnek szelektívnek kell lennie, azaz bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését kell előnyben részesítenie; és iv. az intézkedésnek torzítania kell a versenyt, vagy a verseny torzításával kell fenyegetnie, és érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet.

(85) A 4. szakaszban a Bizottság értékeli a román hatóságok által a harmadik szerkezetátalakítási tervben bemutatott támogatási intézkedéseket (a részleteket lásd a 3. táblázatban), melyek a következők:

a) a 60,4 millió RON (12,7 millió EUR) összegű meghosszabbított megmentési kölcsön átalakítása szerkezetátalakítási támogatássá adósságelengedés útján; és

b) három vissza nem térítendő állami támogatás összesen 117,9 millió RON (24,9 millió EUR) összegben, amelyek célja a CNU azon beruházásainak támogatása, amelyeket feldioarai erőmű korszerűsítése, a tulgheș-grințieși bánya kiaknázásának megkezdése és a crucea-botușanai bánya bezárása céljából hajtanak végre.

(86) A Bizottság – mielőtt megvizsgálná, hogy ezek az intézkedések magukban foglalnak-e az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatást – megjegyzi, hogy Románia szerint a meghosszabbított megmentési kölcsön szerkezetátalakítási támogatássá történő átalakítása (a továbbiakban: a megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése, valamint a három fent említett vissza nem térítendő állami támogatás (a továbbiakban: vissza nem térítendő állami támogatások) valóban állami támogatást foglal magában.

4.1.1. *Állami források és az államnak való betudhatóság*

(87) Ahhoz, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősüljön, a) közvetlenül vagy közvetetten (az állam megbízásából köztes szerven keresztül) állami forrásból kell származnia, és b) az államnak betudhatónak kell lennie.

(88) A megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése megfosztja az államot attól a lehetőségtől, hogy visszaszerezze azt a megmentési kölcsönt, amelyet költségvetéséből nyújtott és amelyet a CNU-nak az állam felé vissza kellene fizetnie. Tehát az intézkedés állami forrásokat foglal magában. Mivel ezt a döntést a román államnak kell meghoznia, az intézkedés az államnak betudható. A vissza nem térítendő állami támogatások az állami költségvetésből finanszírozandók, és közvetlenül a román állam döntésére vezethetők vissza. Ezek az intézkedések tehát egyértelműen az államnak betudhatók, és állami források révén valósulnak meg.

4.1.2. *Szelektivitás*

(89) Egy intézkedés akkor minősül állami támogatásnak, ha szelektív, annyiban, hogy csak bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését részesíti előnyben.

(90) A megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedésének és a vissza nem térítendő állami támogatásoknak a lehetősége csak a CNU számára lesz elérhető, azaz nem egy olyan általános intézkedés részét képezik, amely a Romániában az ásványok bányászatának és feldolgozásának ágazatában, illetve más ágazatokban működő valamennyi vállalkozást érint. Továbbá, a megmentési támogatás jogi keretét létrehozó, 65/2016. sz. rendkívüli kormányrendelet csak a CNU-t érintette, és nem vonatkozott más vállalatokra, amelyek a CNU-val az urán beszállítása terén versenyeznek vagy versenyezni terveznek. Ahogy a Bíróság kimondta, amennyiben egyedi támogatásról van szó, a gazdasági előny azonosítása főszabály szerint lehetővé teszi annak vélelmezését, hogy az intézkedés szelektív ([22]). A megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése és vissza nem térítendő állami támogatások tehát szelektív jellegűek.

4.1.3. *Gazdasági előny*

(91) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában az előny olyan gazdasági előny, amelyet egy adott vállalkozás rendes piaci körülmények között – azaz állami beavatkozás nélkül – nem tudott volna megszerezni ([23]).

(92) A 62 millió RON (13,1 millió EUR) összegű megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése előnyben részesítené a CNU-t, mivel a kölcsön visszafizetéséhez szükséges forrásokat más célokra tudná felhasználni. Nincs olyan piaci hitelező, amely egy adott vállalattal szembeni követelését adósságelengedés formájában teljes mértékben, mindenféle kompenzáció nélkül elengedte volna, amennyiben megvolt a lehetőség arra, hogy csőd esetén az adott vállalat eszközeinek likvidációja révén az adósság visszafizetése (legalább részlegesen) megtörténjen. Következésképpen, a CNU a piacon nem tudott volna ilyen feltétel mellett finanszírozást szerezni, tehát a megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése előnyt biztosít a CNU számára.

(93) Az CNU-nak kedvező tervezett vissza nem térítendő állami támogatások olyan vissza nem fizetendő finanszírozási eszközök, amelyek a pénzügyi piacokon nem elérhetők, tekintettel arra, hogy a beruházó számára nem biztosítanak jövedelmet, és ezáltal a jövőbeni pénzügyi nyereség lehetőségét vagy arra való jogosultságot. A CNU ilyen feltételekkel nem juthatott volna finanszírozáshoz a piacon. A vissza nem térítendő állami támogatások tehát előnyt biztosítanak a CNU számára.

4.1.4. *A verseny torzítása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(94) Ha egy tagállam által nyújtott támogatás egy vállalkozás pozícióját az Unión belüli kereskedelemben részt vevő versenytársaival szemben erősíti, akkor azok versenyképességét a támogatás által korlátozottnak kell tekinteni. ([24]) Elegendő, ha a támogatás kedvezményezettje a verseny számára nyitott piacon más vállalkozásokkal verseng ([25]).

(95) Amint azt a (9) és (10) preambulumbekezdés kifejti, a CNU tevékenységét főként az urán előállítási ciklusának két szakaszában végzi: a kitermeléstől kezdve a sárga pogácsa előállításáig bezárólag, valamint a sárga pogácsa előállításától kezdve az UO_2 előállításáig.

(96) Amint azt a (20)–(22) preambulumbekezdés kifejti, a sárga pogácsa forgalomba hozható termék, amely több vállalattól is beszerezhető, és a piac, amelyen a CNU működik, globális és a verseny számára nyitott. Ezen belül a CNU tényleges és közvetlen versenyben áll az Orano európai vállalattal, amely ajánlatot tett arra, hogy az SNN-t ellátja sárga pogácsával, valamint potenciálisan versenyez uniós szereplőkkel, mivel azok az EU területén – Finnországban, Magyarországon és Spanyolországban – tervezik bányák nyitását.

([22]) Lásd a Bíróság C-15/14 P. sz., *Bizottság* kontra *MOL* ügyben 2015. június 4-én hozott ítéletének (EU:C:2015:362) 60. pontját.

([23]) A Bíróság C-39/94. sz., SFEI és társai ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:1996:285) 60. pontja; a Bíróság C-342/96. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1999. április 29-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:1999:210) 41. pontja.

([24]) Lásd különösen: a Bíróság 730/79. sz., a *Philip Morris Holland BV kontra az Európai Közösségek Bizottsága* ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítéletének (EU:C:1980:209) 11. pontját; a Bíróság (hatodik tanács) C-53/00. sz., a *Ferring SA kontra Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)*ügyben 2001. november 22-én hozott ítéletének (EU:C:2001:627) 21. pontját; a Bíróság (hatodik tanács) C-372/97. sz., az *Olasz Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága* ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének (EU:C:2004:234) 44. pontját.

([25]) T-214/95. sz., *Het Vlaamse Gewest kontra Bizottság* ügy (ECLI:EU:T:1998:77).

(97) Az UO_2 kapcsán a (23) preambulumbekezdés kifejti, hogy az UO_2 nem konkrét termék, amelynek előállításával csak a CNU foglalkozik, hanem egyúttal a dúsított UO_2 előállítása során keletkező köztes termék is. Amellett, hogy a Cameco és a CANDU-reaktorokkal rendelkező országokban működő, az UO_2 előállításával foglalkozó egyéb vállalatok között verseny van (lásd a (23) preambulumbekezdést), az is megjegyzendő, hogy az Orano Malvési erőművéről szóló jelentés említést tesz arról, hogy az Orano megkapta a szükséges engedélyeket egy olyan berendezés telepítéséhez, amelynek köszönhetően évente 300 tonna UO_2 -t tud majd előállítani, amelyet aztán francia ügyfeleinek ad el vagy a nemzetközi piacon értékesít ([26]). Ez az új kapacitás tehát teljes mértékben ki tudná elégíteni az SNN éves UO_2-szükségletét.

(98) A CNU-t semmilyen jogszabály nem akadályozza meg abban, hogy más tagállamokban is elérhetővé tegye termékeit vagy szolgáltatásait.

(99) A CNU ugyanakkor a felhagyott romániai uránbányákat is ellenőrzi és kezeli. Ezt a tevékenységet az Unió területén máshol működő, bányák bezárásával és kezelésével foglalkozó más bányászati vállalatok is végezhetik.

(100) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a CNU által forgalmazott vagy előállított termékeknek, illetve a CNU által nyújtott szolgáltatásoknak van Unión belüli kereskedelme. A tervezett támogatás, amelynek köszönhetően a CNU a piacon tud maradni, valószínűleg javítja a CNU versenyhelyzetét a piacon, és megakadályozza, hogy a versenytársak részben vagy egészben átvegyék a CNU tevékenységét. Az intézkedés tehát torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

4.1.5. *A támogatás meglétére vonatkozó következtetés*

(101) A fentiekre tekintettel a Bizottság megállapítja, hogy az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül a megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése és a vissza nem térítendő állami támogatás, amelynek keretében Románia 178,3 millió RON-t (37,6 millió EUR) kíván a CNU harmadik szerkezetátalakítási terve költségeinek fedezésére fordítani. Ezért a Bizottság vizsgálni fogja jogszerűségét és a belső piaccal való összeegyeztethetőségét.

4.2. **A támogatás jogszerűsége**

(102) A Bizottság megjegyzi, hogy Románia visszavonta terveit az eredeti szerkezetátalakítási tervben bejelentett állami támogatás kapcsán, amely 75,5 millió RON összegű vissza nem térítendő támogatás, 213 millió RON összegű működési támogatás, valamint a CNU – 2017. március 30-án fennálló –13,3 millió RON összegű adósságának a román állam tulajdonában álló részvényekre történő cseréje formájában valósult volna meg. Románia megerősítette, hogy ezen intézkedések végrehajtására nem került sor. Ezért e három intézkedés Bizottság általi értékelése okafogyottá vált.

(103) Az (57) preambulumbekezdésben leírt további bejelentett támogatási intézkedések kapcsán, valamint tekintettel arra, hogy Románia vállalta, hogy a megmentési kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedését és a vissza nem térítendő állami támogatásokat nem hajtja végre addig, amíg a Bizottság meg nem hozta meg végső határozatát, teljesül az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében előírt felfüggesztési kötelezettség, és ezek az intézkedések az összeegyeztethetőség értékelésének sérelme nélkül jogszerűnek tekintendők.

(104) A megmentési támogatást szolgáló kölcsön végrehajtására a Bizottság megmentési támogatásról szóló határozata előtt nem került sor, ezért elfogadása idején nem minősült jogszerűtlen állami támogatásnak. Azonban a jelentős mértékű meghosszabbítása és a visszafizetés elmaradása jóval túllépte azt a hathónapos időszakot, amelyre nyújtották. Ezért a támogatás jogszerűtlennek minősül.

4.3. **A támogatás összeegyeztethetősége és az értékelés jogalapja**

(105) Az EUMSZ megállapítja, hogy mely feltételek teljesülése esetén minősül egy támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint állami támogatás abban az esetben engedélyezhető, ha az egyes gazdasági ágazatok fejlődését előmozdítja, és nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben. Tekintettel a kérdéses állami támogatás jellegére, a Bizottság megvizsgálja, hogy az állami támogatás – az Iránymutatás rendelkezéseinek fényében és az Euratom-Szerződés kellő figyelembevétele mellett – összeegyeztethető-e a belső piaccal.

([26]) Az információ forrása: https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, 13. o., hozzáférés dátuma: 2019. szeptember 23.

(106) A harmadik szerkezetátalakítási terv támogatását célzó szerkezetátalakítási támogatás összeegyeztethetőségének értékeléséhez meg kell állapítani, hogy az eljárás során összegyűjtött információk eloszlatják-e az eljárás megindításáról szóló határozatban leírt kételyeket. E célból az értékelés azt a három fő kételyt vizsgálja, amelyet az eljárás megindításáról szóló határozat említ a harmadik szerkezetátalakítási tervben szereplő szerkezetátalakítási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán, nevezetesen: i. a kedvezményezett tényleges, valós és támogatástól mentes saját hozzájárulásának megléte, ii. a hosszú távú életképesség helyreállítása, és iii. az érdemi kompenzációs intézkedések hiánya.

4.3.1. *A CNU szerkezetátalakítási támogatására való jogosultsága az Iránymutatás szerint*

(107) Összeegyeztethető megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásban csak azok a vállalkozások részesülhetnek, amelyek az iránymutatás 20. pontjában szereplő meghatározás szerint nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősülnek, és a 15. és 16. pontban foglaltak szerint nem az acél- vagy szénágazatban tevékenykednek.

(108) Ahogy a megmentési támogatásról szóló határozat és az eljárás megindításáról szóló határozat is megjegyzi, a CNU megfelelt azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján az Iránymutatás 20. pontja szerinti nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősülhetett (lásd a megmentési támogatásról szóló határozat (33) preambulumbekezdését) ([27]), és nem a szén-, acél- vagy banki ágazatban aktív, tehát részesülhet szerkezetátalakítási támogatásban.

4.3.2. *A CNU tényleges, valós és támogatástól mentes saját hozzájárulásának megléte*

(109) Az Iránymutatás 62. pontja szerint jelentős hozzájárulásra van szükség a szerkezetátalakítási költségekhez a támogatás kedvezményezettje, annak részvényesei vagy hitelezői, illetve a kedvezményezettet magában foglaló vállalatcsoport, vagy új befektetők saját forrásaiból. A 64. pont szerint egy, a CNU-hoz hasonló nagyvállalat esetében a saját hozzájárulás akkor tekintendő megfelelőnek, ha összege megfelel a szerkezetátalakítási költségek legalább 50 %-ának.

(110) Továbbá, az Iránymutatás 63. pontja értelmében az is fontos, hogy e hozzájárulásnak ténylegesnek, valósnak, a lehető legmagasabbnak és támogatástól mentesnek kell lennie, és ki kell zárni belőle a jövőbeni várt nyereséget.

(111) Ez az Iránymutatás kulcsfontosságú összeegyeztethetőségi kritériuma, és az indokolja, hogy a megmentési és szerkezetátalakítási támogatások az állami támogatás legerősebben torzító hatású típusai közé tartoznak. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások támogatása beavatkozik a normális piaci dinamikába, amely a kevésbé hatékonyabb vállalkozásokat kiszorítaná az adott tevékenységből. Emiatt a jelentős mértékű saját hozzájárulást annak jeleként értékelik, hogy piacok szerint lehetséges az életképesség helyreállítása, illetve hogy a piacok támogatják a szerkezetátalakítási tervet.

(112) A harmadik szerkezetátalakítási tervben Románia 178,1 millió RON (37,6 millió EUR) összegű saját hozzájárulást ismertetett, amely állítólagosan az összes szerkezetátalakítási költség 50 %-ának felel meg (lásd a 3.3.1. szakaszt). A bevételi források a következő szereplőkkel kötött szerződések: i. SNN (UO_2 beszállítására), ii. SNN (hulladékkezelésre), iii. az ANRSPS, iv. CONVERSMIN, és v. egyéb kisebb bevételek (lásd a 4. táblázatot).

(113) A saját hozzájárulás támogatástól mentes jellegének elemzése során a Bizottság mindenekelőtt megjegyzi, hogy egyetlen olyan piaci befektető vagy kereskedelmi bank sem volt, amely vállalta volna az SNN felé megvalósítandó értékesítés előfinanszírozását, vagy piaci alapú kölcsönt vagy friss tőkét biztosított volna a szerkezetátalakítási költségek részleges finanszírozása érdekében. Épp ellenkezőleg, jegyzi meg a Bizottság, a saját hozzájárulások javasolt forrásainak mindegyike közigazgatási szervekkel és állami tulajdonban lévő vállalkozássokkal kötött szerződésekből származik.

(114) Románia nem nyújtott be olyan igazoló dokumentumot vagy bizonyítékot, amely alátámasztotta volna a CNU és az ANRSPS (egy közigazgatási szerv) között megkötendő szerződések, illetve az ANRSPS által ajánlott árak piaccal való összeegyeztethetőségét, és eloszlatta volna az eljárás megindításáról szóló határozat (51) preambulumbekezdésében felvetett kételyeket. Ugyanez áll a CONVERSMIN-nel kötött szerződésekre is. Románia benyújtott adatokat a korábbi és jelenlegi szerződésekről, de nem bizonyította, hogy az ár piaci ár, azaz nem szemléltette, hogy e szerződések és bevételek támogatástól mentesek.

(115) Kiemelendő, hogy Románia szerint a CNU bevételeinek – amelyekkel a szerkezetátalakítási költségek fedezéséhez kíván hozzájárulni – fő forrásai (körülbelül 80 %) a CNU és az SNN által az UO_2 beszállításáról kötendő szerződések lesznek, amelyek megkötésére az újonnan elfogadott 193/2018. sz. törvény és a kapcsolódó kormányhatározat végrehajtása keretében kerül sor (ahogy arról az (53) preambulumbekezdés beszámol). A Bizottság tehát először az értékeli, hogy e bevételek – különösen az SNN felé történő értékesítésekből származó bevételek – támogatásmentesnek tekinthetők-e. E célra a Bizottság ugyanazt az érvelést és ugyanazokat a kritériumokat alkalmazza, mint amelyeknek elemzését a 4.1. részben elvégezte.

([27]) A CNU 2015. december 31-i pénzügyi kimutatásai szerint negatív tőkével rendelkezett, és a román törvények szerint megfelelt azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján hitelezői kérésére kollektív fizetésképtelenségi eljárás alá vonhatták.

4.3.2.1. Az UO_2 CNU által az SNN részére történő beszállításából befolyó bevételek értékelése

(116) Az UO_2 SNN részére történő értékesítéséből származó bevételek e szakaszban elvégzett elemzése csak annak ellenőrzésére szolgál, hogy teljesül-e az Irányelv 63. pontja, amely előírja, hogy a kedvezményezett szerkezetátalakítási költségekhez való hozzájárulásának támogatástól mentesnek kell lennie.

(117) Ahogy a (12) preambulumbekezdés kifejti, a román állam az energiaügyi minisztériumon keresztül az SNN részvénytőkéjének 82,5 %-ban tulajdonosa. Ebből az következik, hogy azok a források, amelyeket az SNN a CNU részére az új monopóliumtörvény keretében teljesítendő szerződésekhez kapcsolódó kifizetések formájában ad át, valójában túlnyomórészt állami forrásokból származnak, és hogy az SNN forrásai a román állam ellenőrzése alatt állnak.

(118) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az, hogy egy állam valamely intézkedés végrehajtásával ellenőrzést képes gyakorolni egy közvállalkozás fölött, még nem erősíti meg automatikusan azt a feltételezést, hogy e közvállalkozás lépései és kereskedelmi döntései az államnak betudhatók. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: a Bíróság) kifejtette, hogy egy közvállalkozás forrásai abban az esetben tekintendők állami forrásoknak és lépései az államnak betudhatónak, ha az állam – a vállalkozás fölötti meghatározó befolyását gyakorolva – képes irányítani a vállalkozás forrásainak felhasználását ([28]). A Bíróság mutatókat határozott meg, amelyek alapján megállapítható az államnak a betudhatóság. Ilyen mutató többek között a közigazgatási szervek által a vállalkozás vezetése fölött gyakorolt felügyelet intenzitása, vagy bármely más mutató, amely arra enged következtetni, hogy egy intézkedés elfogadásában részt vesznek közigazgatási szervek.

(119) A Bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy a Parlament elfogadta a 193/2018. sz. törvényt, amely arra kötelezi az SNN-t, hogy a CNU-tól vásároljon (lásd az (53) preambulumbekezdést). E törvény értelmében az SNN köteles lesz a CNU-tól beszerezni a UO_2-t a CNU tényleges finomítási költségein alapuló árakon, függetlenül attól, hogy az ügylet nyereséges-e az SNN számára (különösen az UO_2 más forrásokból, például a kanadai székhelyű Camecótól, történő beszerzésével összevetve). Ez egyértelműen mutatja, hogy az SNN és a CNU között e törvény szerint létrejött árubeszerzésre irányuló szerződések nem minősülnek az SNN piaci alapú, független kereskedelmi döntéseinek, hanem a román állam jogalkotói hatáskörének gyakorlására vezethetők vissza. Ez azt jelenti, hogy végső soron a román állam nagy mértékben befolyásolja az SNN azon döntését, hogy az UO_2 beszerzésére a CNU-val kössön szerződést, valamint a szerződés ezzel kapcsolatos feltételeit (különösen az árat).

(120) A Bizottság hasonló körülmények között megállapította, hogy azok a hosszú távú szerződések, amelyek keretében a Hidroelectrica – a részvények 80 %-ának tulajdonlása révén a román állam ellenőrzése alatt álló közvállalkozás – villamos energiát vásárolt az S.C. Termoelectrica S.A és az S.C Electrocentrale Deva S.A közvállalkozásoktól, állami hatóságok közreműködésével jöttek létre, állami forrásokat foglaltak magukban és az államnak voltak betudhatók ([29]). Jelen esetben az államnak való betudhatóság még egyértelműbb és közvetlenebbül megállapítható, tekintettel arra, hogy az UO_2 bármely más forrásból történő beszerzése (azt az esetet kivéve, ha a CNU nem tud szállítani) sértené az SNN és a CNU közötti szerződéses kapcsolat állam által előírt jellegét, amelyről a 193/2018. sz. törvény rendelkezik és közvetlenül a román törvényekből vezethető le.

(121) A Bizottság azt is megjegyzi, hogy ezt a következtetést támasztja alá az, hogy az állam fontos szerepet játszik az SNN irányításában (lásd a (12) preambulumbekezdést), ami garantálja azt, hogy a törvény által az SNN-re rótt kötelezettség teljesítéséről az SNN döntéshozó szervei gondoskodnak: az SNN vezetőtestületének hét tagját ([30]) a részvényesek közgyűlése nevezi ki, amelyben az állam – az SNN-ben való részesedése miatt – többséget képvisel. Az igazgatótanács felelős az SNN vezetőinek kinevezéséért és felmentéséért, valamint ellenőrzi tevékenységüket.

(122) A Bizottság ezért megállapítja, hogy közvetlen bizonyíték mutat arra, hogy a szerződések megkötése és végrehajtása a román államnak betudható. Továbbá, tekintettel arra, hogy a szerződések megkötése és végrehajtása az SNN (az állam által kontrollált vásárló) forrásainak a CNU felé tett kifizetés formájában történő átruházásával jár, a Bizottság megállapítja, hogy ez az új tervezett intézkedés állami forrásokat foglal magában (lásd a (116) és a (118) preambulumbekezdést).

([28]) C-482/99. sz., Francia Köztársaság kontra Bizottság (Stardust Marine) ügy, [2002] ECR I-4397.

([29]) Lásd: A Bizottság határozata (2015. április 20.) a Hidroelectrica S.A. és a hőerőművekben előállított villamos energiát értékesítő vállalkozások közötti szerződésekben foglalt preferenciális tarifák révén megvalósuló, SA.33 475 (2012/C) számú összeegyeztethetetlen támogatásról, (12) és (92)–(100) preambulumbekezdés, HL L 275., 2015.10.20., 46. o. Ebben az esetben az eladási árak az energiaszabályozó által meghatározott költségeken alapultak, és a szerződéseknek köszönhetően az értékesítő vállalkozások – amelyek piaci árak mellett nem találtak volna vásárlókat – az általuk előállított termék egy részét a Hidorelectrica felé jóval a piaci árak fölött tudták értékesíteni.

([30]) Lásd: Az SNN legfrissebb jelentése, a hivatalos weboldal „éves jelentések” című részében: 2016-os éves jelentés (hozzáférés: 2019.7.30.) 88–96. o. http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2018/01/Raport-Anual-CA-2016-Final-ENGLEZA1.pdf

(123) A 193/2018. sz. törvény csak a CNN-re vonatkozik, és nem érint más, a CNU-val az uránfeldolgozáshoz szükséges beszállítás terén versenyző vagy versenyezni tervező vállalatokat. Ahogy a Bíróság kimondta, amennyiben egyedi támogatásról van szó, a gazdasági előny azonosítása főszabály szerint lehetővé teszi annak vélelmezését, hogy az intézkedés szelektív ([31]). A 193/2018. sz. törvény és az annak végrehajtása következtében a CNU-nál jelentkező bevétel ezért egyértelműen szelektív.

(124) Az előny kapcsán a Bizottság megállapítja, hogy a 193/2018. sz. törvény által kialakított szabályozási keret, valamint a kapcsolódó kormányhatározat biztosítékul szolgál a CNU számára, hogy az általa előállított UO_2-t olyan áron tudja az SNN-nek eladni, amely részben fedezi költségeit, és nyereségességet biztosít. Ez a biztosíték a piacon működő egyéb vállalatok számára semmiképpen sem elérhető. Állami beavatkozás hiányában a CNU nem lehetett volna biztos abban, hogy az általa előállított terméket el tudja adni, amit az is mutat, hogy korábban az SNN a pályáztatási eljárás nyomán nem a CNU-val kötött UO_2 beszerzésére irányuló szerződést. Ezt erősíti meg az 1. táblázat, amely mutatja, hogy a CNU által ajánlott árak a pályáztatási eljárás megindításától kezdve mindig jelentősen magasabbak voltak a Cameco által ajánlott áraknál. A Bizottság ezért megállapítja, hogy a 193/2018. sz. törvény és a végrehajtásának következtében az CNU-nál jelentkező bevételek előnyt jelentenek a CNU számára.

(125) Ennek fényében a Bizottság megállapítja, hogy az SNN-től az UO_2 beszerzése kapcsán származó bevételek nem tekinthetők a szerkezetátalakítási költségekhez való olyan saját hozzájárulásnak, amely az Iránymutatás 63. pontja szerint állami támogatástól mentes lenne.

(126) A Bizottság ezután értékelte, hogy mekkora lenne a CNU saját hozzájárulása abban az esetben, ha az SNN-től származó bevételeket kihagynák a számításból, és minden más tényező azonos maradna. Az így kiszámított működési cash-flow-k a 6. táblázatban találhatók ([32]).

6. táblázat

A CNU tényleges és várható pénzügyi eredményei

millió RON	2017	2018	2019 (f)	2020 (f)	2021 (f)	2022 (f)	2023 (f)
Árbevétel	84,1	37,8	12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
(összkiadás)	66,0	44,0	2,7	3,2	3,1	2,8	3,0
Összes működési cash-flow	18,1	−6,2	10,1	12,2	13,4	14,1	14,4
(Amortizáció)		14,6	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
(Adók – Románia beadványai alapján 16 % -os adókulcsot feltételezve)		0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5
Nettó eredmény		n.a.	−1,2	0,8	1,7	2,4	2,6
Korrigált tőke		115,2 (-[33])	114,1	114,8	116,6	119,0	121,6
ROE ([34])		n.a.	−1,0 %	0,7 %	1,5 %	2,0 %	2,2 %

([31]) Lásd a Bíróság C-15/14 P. sz., *Bizottság*kontra *MOL* ügyben 2015. június 4-én hozott ítéletének (EU:C:2015:362) 60. pontját.

([32]) A működési cash-flow-k újbóli kiszámítása céljából több feltételezés is született a Románia által benyújtott bevételekkel és költségekkel kapcsolatban (4. táblázat). Először is, a bevételekkel kapcsolatban az a feltételezés, hogy a CNU nem jutna olyan bevételekhez, amelyekhez az SNN-nel az UO2-re vonatkozólag kötött szerződés kapcsán 2019-ben hozzájutott; (a 2017-es és a 2018-as bevételek a 193/2018. sz. törvényt megelőző bevételek). Másodszor, a számítások azzal az óvatos feltételezéssel élnek, hogy a CNU a feldioarai erőmű költségeinek csak annyi százalékát viselné, ahány százalékot a hulladékkezelési szerződésből származó bevételek képviselnek az SNN-nel a hulladékkezelésre és az UO2-beszállításra kötött, 2019-től érvényes szerződések végrehajtásából származó összes bevételben. A meglévő crucea-botuşanai bánya 2019-es működési költségei sem kerültek figyelembevételre, tekintettel arra, hogy azok többségét nem a CNU viselné abban az esetben, ha nem lenne szükség U_3O_8 előállítására az SNN UO2-vel való ellátásához. Ezek a működési cash-flow-k tehát a maximális értéket mutatják (amely akkor valósulna meg, ha az SNN-nel nem lenne érvényben az UO2-re vonatkozó szerződés), emellett a bevétel- és költségcsökkenés mértékével kapcsolatban óvatos feltételezésekkel élnek: a költségcsökkenés alacsonyabb lehetne, ha például a CNU – annak ellenére, hogy az SNN-nel nem lenne érvényben az UO2-re vonatkozó szerződés – továbbra is foglalkozna U_3O_8 előállításával, például belső készletek felhalmozása céljából.

([33]) A román hatóságok beadványai alapján (41,3 millió RON „részvénytőke” és 73,9 millió RON „egyéb tartalék”).

([34]) A ROE, a ROCE és a ROA kiszámítása a nettó nyereségnek a „részvénytőke” és az „egyéb tartalék” összegével történő elosztásával történt, annak a módszernek megfelelően, amelyet a román hatóságok 2019. április 19-i keltezésű beadványuk (14. melléklet) szerint a 2018-as pénzügyi év esetében alkalmaztak. A szerkezetátalakítási időszak egyes éveire nézve a korrigált tőke kiszámítása a kumulált nyereség alapján történt.

ROCE		n.a.	–0,8 %	0,4 %	1,3 %	0,7 %	0,9 %
ROA		n.a.	–0,3 %	0,2 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %

Forrás: A Bizottság számításai a harmadik szerkezetátalakítási terv adatai alapján.

(127) E számításokból kiindulva és – Romániához hasonlóan – a 2017 és 2023 közötti időszakra vonatkozó működési cash-flow-k összegével számolva 76,2 millió RON (16,1 millió EUR) volt az a támogatástól mentes maximális összeg, amellyel a CNU hozzá tudott volna járulni a tervhez. Ez az összeg a tervezett 365 millió RON (77,0 millió EUR) összegű szerkezetátalakítási költségeknek csupán 21,4 %-a. Ez jóval elmarad a saját hozzájárulás esetében előírt minimális 50 %-tól. E tekintetben – még ha az érvelés kedvéért feltételeznénk is, hogy a CNU piaci árak mellett is képes lenne értékesíteni az SNN felé – a CNU-nál jelentkező működési bevételek szükségszerűen hipotetikusak lennének, és nem lennének megfelelően stabilak és kiszámíthatók ahhoz, hogy a szerkezetátalakítási költségekhez való saját hozzájárulás tényleges és valós forrásainak minősüljenek. A Bizottság ezért fenntartja az eljárás megindításáról szóló határozatban ezzel kapcsolatban felvetett kételyeket.

(128) A Bizottság által az Iránymutatás végrehajtása során alkalmazott döntéshozatali gyakorlat szerint a különböző érintett kedvezményezettek szerkezetátalakítási költségekhez való támogatásmentes hozzájárulása akár e költségek 73 % ([35])-át is elérte, de legalább 44 % ([36]) volt (50 %-nál kisebb arány az Iránymutatás 98. pontja szerint elfogadható a 107. cikk (3) bekezdése szerinti támogatott területen). A Bizottság azt is szeretné kiemelni, hogy a nukleáris ipar stratégiai jellege nem adott okot arra, hogy a saját hozzájárulásra vonatkozó követelményeket az Areva (a CNU potenciális versenytársa) esetében enyhítsék. Az Areva esetében a saját hozzájárulás meghaladta az 50 %-ot ([37]). Jelen esetben tehát a Bizottság nem lát megalapozott okot arra, hogy eltérjen a szerkezetátalakítási költségekhez való saját hozzájárulás minimális mennyiségére vonatkozó szabályoktól és döntéshozatali eljárásától.

(129) Románia továbbá nem szolgált indokolással a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett kérdéssel kapcsolatban (lásd az (50) preambulumbekezdést), amely szerint Románia nem adott magyarázatot arra, hogy a jövőbeni nyereség miért tekintendő a saját hozzájárulás valós forrásának, holott az Iránymutatás 63. pontja szerint a saját hozzájárulás nem tartalmazhatja a jövőbeni várt nyereséget, például a cash-flow-t.

(130) Ami a CNU által az SNN-nel UO_2 beszerzésére kötött szerződésből származó egyéb bevételeket illeti, még ha ténylegesek, valósak és támogatástól mentesek lennének is (amit Románia nem bizonyított), a saját hozzájárulásnak legfeljebb csak a 21,4 %-át tennék ki (lásd a(127) preambulumbekezdést), és nagyban alkalmatlanok lennének a saját hozzájárulás kapcsán az Iránymutatásban előírt követelmény teljesítésére. A Bizottságnak ezért nem kell megállapítania, hogy a saját hozzájárulás Románia által bejelentett egyéb forrásai ténylegesek, valósak és támogatástól mentesek-e.

4.3.3. *Szerkezetátalakítási terv és a hosszú távú életképesség helyreállítása*

(131) Az Iránymutatás 45. pontja szerint szerkezetátalakítási támogatás esetében a Bizottság az érintett tagállamtól a kedvezményezett hosszú távú életképességét helyreállító, megvalósítható, koherens és messze nyúló szerkezetátalakítási terv benyújtását kéri. A szerkezetátalakítási tervnek észszerű határidőn belül és a jövőbeni működési feltételekre vonatkozó reális feltételezések alapján helyre kell állítania a kedvezményezett hosszú távú életképességét, kizárva a szerkezetátalakítási tervben nem szereplő bármilyen egyéb állami támogatást. Az Iránymutatás 48. pontja szerint a szerkezetátalakítási tervnek meg kell neveznie a kedvezményezett nehéz helyzetét okozó tényezőket és a kedvezményezett gyengeségeit, valamint körvonalaznia kell, hogy a tervezett szerkezetátalakítási intézkedések hogyan oldják meg a kedvezményezett mögöttes problémáit. Az 50. pont szerint a tervezett szerkezetátalakítás várt eredményeit egy alapforgatókönyvben és egy pesszimista (a legrosszabb esetet feltételező) forgatókönyvben kell ismertetni. Az Iránymutatás 52. pontja szerint a vállalkozás akkor éri el a hosszú távú életképességet, amikor valamennyi költségének (ideértve az értékcsökkenést és a pénzügyi költségeket) fedezése után megfelelő tőkemegtérülést tud biztosítani.

([35]) A Bizottság határozata (2018. június 25.) *a Semenarna Ljubljana d.o.o. részére nyújtott SA.49214 (2017/N) számú szerkezetátalakítási támogatásról*, HL C/339/2018.

([36]) A Bizottság határozata (2016. május 12.) *a Polzela d.d. részére nyújtott SA.40419 (2015/NN) számú szerkezetátalakítási támogatásról*, HL C/258/2016.

([37]) Lásd: A Bizottság határozata (2017. január 10.) *az Arevának nyújtott SA 44727 (2016/C) számú szerkezetátalakítási támogatásról*, HL L/155/2017.

(132) Az Iránymutatásnak ez az alapvető feltétele annak elkerülésére szolgál, hogy a verseny hosszú távon torzuljon amiatt, hogy nyereséget nem termelve, ismételten közpénzt juttatnak nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak, amelyek észszerű időn belül nem tudnák helyreállítani önfenntartó, életképes pénzügyi helyzetüket. Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a nukleáris ágazat stratégiai jellege egy ugyanezt az ágazatot érintő másik ügyben ([38]) nem volt indok arra, hogy enyhítsenek a szerkezetátalakítási terv alaposságára és megalapozottságára, valamint a hosszú távú életképességnek a terv végrehajtása utáni helyreállításának valószínűségére vonatkozó követelményeken.

4.3.3.1. A szerkezetátalakítási terv hiányosságai

(133) Az eljárás megindításáról szóló határozat (54)–(61) preambulumbekezdése megkérdőjelezte, hogy a CNU életképessé tud-e válni a folyamatos támogatás (működési támogatás) nélkül, és hogy a tervezett új bánya reális feltételezések szerint nyereséges lesz-e. Válaszában Románia azt állítja, hogy a CNU hosszú távon életképessé válik majd, tekintettel arra, hogy a pénzügyi előrejelzések szerint a 2018 és 2023 közötti időszakban a tőkearányos jövedelmezőség (ROE) átlagosan 14 % (2023-ban 11,4 %), a befektetett tőke megtérülése (ROCE) pedig átlagosan 12,9 % (2023-ban 13,6 %) lesz. Azonban az alábbi preambulumbekezdésekben ismertetett okok miatt a Bizottság álláspontja azt, hogy a CNU hosszú távú életképessége nincs bizonyítva.

(134) A Bizottság megjegyzi, hogy Románia beadványában nem adott magyarázatot arra, hogy a cash-flow-val kapcsolatos előrejelzések láthatólag miért nem foglalták magukban a Tulgheș-Grințieșben tervezett új bányához kapcsolódó működési költségeket vagy beruházási költségeket.

(135) A Bizottság azt is megjegyzi, hogy a Románia által megadott információk szerint (lásd az 1. táblázatot) azok az árak, amelyeket a CNU adott UO_2 2015 decembere és 2018 augusztusa közötti időszakban hat hónapon keresztül, 120 $tonna_U$ nagyságú szállítmányokban, az SNN részére történő beszállítása kapcsán, a Cameco által ajánlott áraknál 39–99 %-kal magasabbak voltak. Románia harmadik szerkezetátalakítási tervében nem nyújtott be részletes számszerűsített magyarázatot arról, hogy a CNU előállítási folyamatai (a bányászati és feldolgozási/finomítási szegmensben egyaránt) hogyan válhatnak versenyképessé a Camecóéival szemben, azaz további állami támogatások nélkül hogyan állhat vissza életképessége a szerkezetátalakítási időszak végére.

(136) A Bizottság azt is megjegyzi, hogy a CNU által a harmadik szerkezetátalakítási tervben feltételezett működési költségek összege a 2020-as évtől kezdődően az évi [50–70] millió RON ([10,5–14,8 millió EUR) tartományba esik. Ez az összeg nagyjából megegyezik a Románia által benyújtott első szerkezetátalakítási tervben előre jelzett 2023. évi éves költségek egyharmadával (196,8 millió RON, 41,5 millió EUR) (lásd az 1. táblázatot). A román hatóságok nem indokolták egyértelműen és meggyőzően a két tervben vázolt működési költségek közötti jelentős eltérést. Ezen belül mindkét terv azzal számol, hogy a Crucea 2023-ig kimerül, emiatt ennek a bányának a bezárása láthatólag nem magyarázza a két fent említett szerkezetátalakítási tervben feltüntetett működési költségek közötti különbséget. A működési költségekkel kapcsolatos feltételezések megbízhatósága tehát nincs alátámasztva.

(137) Románia továbbá semmilyen magyarázattal nem szolgált a szerkezetátalakítási tervben a 2021-ben kezdődő időszakra vonatkozó feltételezett bevételek alapjául szolgáló feltételezésekről, például arról, hogy a feldioarai erőművet belföldön előállított és importált U_3O_8 -val vegyesen látják majd el. A román hatóságok emellett nem nyújtottak a legrosszabb esetet feltételező forgatókönyvet (amelyet az Iránymutatás 50. pontja ír elő), valamint részletes értékelést arról, hogy a vállalat életképessége akkor is helyreáll, ha a pesszimista feltételezések bizonyulnak helytállónak. A román hatóságok egyszerűen kiszámították azoknak a működési cash-flow-knak a kumulatív összegét, amelyről úgy vélték, hogy saját hozzájárulásnak minősülnének abban az esetben, ha a működési költségek (vagy a beruházási költségek) 25 %-kal magasabbak lennének, de nem ismertették, hogy mire alapozzák ezt a feltételezést, és nem is értékelték részletesen, hogy ez milyen hatással lenne a CNU pénzügyi kimutatásaira.

(138) Emellett Románia nem szolgált bizonyítékkal arra nézve, hogy az új bánya nyereséges lesz, holott az eljárás megindításáról szóló határozat ezt kifejezetten kérte. A Cepromin Deva román tanácsadó cégtől megrendelt megvalósíthatósági tanulmány várhatólag 2019 novemberéig készül el. Ezért a Bizottság megjegyzi, hogy az uránbányáról szóló 2011-es tanulmány (lásd a (72) preambulumbekezdést) – amelyet Románia sajnálatos módon nem nyújtott be, még az esetleges nemzetbiztonsági aggályokat kiküszöbölő formában sem – mindenképp elavult és nem alkalmas az új bánya nyereségességének bizonyítására. Ezen belül Románia nem adott kielégítő magyarázatot a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő megállapítására, amely szerint a bánya tervezett előállítási költsége nagy mértékben meghaladja majd az $_3O_8$ nemzetközi piaci árát (lásd a (39)

([38]) Lásd a 42. lábjegyzetet.

preambulumbekezdést). Ugyanazon szakmai forrás alapján a Bizottság megjegyzi, hogy az urán ára alacsonyan, körülbelül 25 USD (22,6 EUR)/font értéken marad ([39]), ami jóval alacsonyabb, mint a Románia által az eredeti szerkezetátalakítási tervben tervezett […] USD/font ([…] EUR/font). Románia azzal a magyarázattal szolgált, hogy új bánya termelési költségei alacsonyabbak lehetnek a 2011-es tervben előre jelzettekhez képest, mivel az első szakaszban csak külszíni fejtésre kerül sor, azonban nem hasonlította azokat össze a jelenlegi és az előre jelzett piaci árakkal. Emellett a harmadik szerkezetátalakítási tervben bevezetett új, a crucea-botuşanai bánya bezárásához kapcsolódó költségeket fedező támogatás (lásd az (57) preambulumbekezdést) azt mutatja, hogy a CNU nem különített el tartalék forrásokat e bánya környezetrehabilitációjára. Az új bányát vizsgáló tanulmányok hiányában nincs lehetőség annak megerősítésére, hogy ezeket a költségeket helyesen vették figyelembe az új bánya kapcsán. Ugyanez vonatkozik az új bánya kiaknázásának jövőbeni költségeire is. A Bizottság ezért megállapítja, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban az új bányával kapcsolatban felvetett kételyeket nem sikerült eloszlatni.

4.3.3.2. A hosszú távú életképesség helyreállításával kapcsolatos kételyek

(139) Mindenekelőtt a Bizottság úgy ítéli, hogy a román hatóságok által megadott számítások nem bizonyítják a CNU életképességének helyreállítását, mivel arra a téves előfeltevésre alapulnak, hogy a CNU elégséges módon hozzájárul műveleteinek szerkezetátalakításához. A fent kifejtettek szerint a Bizottság úgy véli, hogy az UO2 SNN részére történő beszállítását érintő beszállítási monopóliumból származó bevételek nem mentesek a támogatástól (lásd a (125) preambulumbekezdést). Ebből következik, hogy a hosszú távú életképesség további állami támogatás nélkül nem állítható helyre, mivel a SNN-nek történő beszállítás monopóliuma időben nem korlátozott, és a szerkezetátalakítási időszakban várhatólag a CNU bevételének nagy részét teszi majd ki. A gyakorlatban (ahogy az 5. táblázat mutatja), a Románia harmadik szerkezetátalakítási tervében észlelhető hiányosságok ellenére e bevételi forrás hiányában a CNU 2023-ban legfeljebb 2,2 %-os ROE-t és 0,9 %-os ROCE-t érne el. Ez a 2,2 %-os megtérülés messze elmarad a tízéves futamidejű román államkötvény jelenlegi 5,0 %-os piaci kamatlábától, továbbá messze elmarad a 7,5–8,5 %-os ROCE-től, amelyről Románia – a Paks II-ről szóló határozatra hivatkozva – úgy véli, hogy ebben az ágazatban a tőke megfelelő mértékű ellentételezésének számít (lásd a (65) preambulumbekezdést). Az a ROCE referenciaérték, amelyre Románia hivatkozik, egy atomerőmű építésével és működtetésével kapcsolatos, és a nukleárisfűtőanyag-ellátáshoz képest más kockázatokat, költségeket és ellentételezéseket foglal magában. A CNU üzleti tevékenysége a bányászatot is felöleli, amely ki van téve a sárga pogácsa árát, illetve urán-dioxiddá alakításának árát érintő változásoknak. A CNU esetében a ROCE minimális célértéke körülbelül 7 % és 8,4 % között lenne, ami véletlenül esik a Románia beadványában szereplő értékkel hasonló tartományba, és ezért megfelelő referenciaértékként szolgálhat ([40]). Mindenesetre, ha a támogatástól nem mentes bevételeket nem vesszük figyelembe, a CNU által a szerkezetátalakítási időszak végére (2023-ra) előre jelzett ROE és ROCE nagyban elmarad az 5 %-os román hitelfelvételi költségektől. Ezért nem lehet úgy tekinteni, hogy a CNU hosszú távú életképessége további támogatás nélkül helyre tud állni.

(140) A Bizottság másodlagos jelleggel értékelte, hogy a hosszú távú életképességgel kapcsolatos megállapításai módosulnának-e, ha a monopólium hiányában a várható bevételek piaci árakon alapulnának. Azonban amennyiben a CNU valóban a piaci árakon értékesítené és adminisztrálná az UO_2 előállításából származó bevételeit, az ebből származó eredmény nem tenné lehetővé számára a hosszú távú életképesség elérését.

(141) Románia beadványai szerint az UO2 jelenlegi eladási ára valóban 380 RON/kg (80 EUR/kg) (a Cameco 2018 júliusi ajánlata), az U3O8 piaci ára pedig 31,7 USD/font (350,4 RON/kgU) hat hónapi átlag alapján. Ez azt jelenti, hogy az az összeg, amelyet egy piaci vásárló az importált U3O8-ból előállított UO2-ért hajlandó lenne fizetni, az UO_2 piaci árának (380,4 RON/kgU) és az U3O8 (350,4 RON/kg) piaci árának különbsége lenne, azaz körülbelül 30 RON/kgU. A piaci ár mellett elért bevételekből az U_3O_8 UO2-vé történő alakításának a CNU-nál jelentkező költségei ([…] RON/kg, 5 %-os haszonkulccsal számolva) távolról sem nem fedezhetők. Az importált U_3O_8 felhasználásával előállított UO2 ennél magasabb ára már nem bizonyulna versenyképesnek.

([39]) A 2019. július 20-i adatok forrása: https://www.uxc.com

([40]) 2018-ban az Orano adózás utáni súlyozott tőkeköltsége 7,65 %–11,6 % volt az uránbányászati ágazatban, és 6,7 % az azt követő finomítási és feldolgozási ágazatban. 2019-ben a CNU-nál a bányászati költségek relatív súlya 34 %, a finomítási és feldolgozási költségek relatív súlya 66 % volt (lásd az 5. táblázatot), ami azt jelenti, hogy – amennyiben a CNU esetében meghatározott ROCE célszám megegyezik az Orano tőkeköltségével – az összesített adózás utáni súlyozott tőkeköltség 7 %–8,4 %. Ez óvatos számítás lenne. A minimális ROCE célszámnak magasabbnak kell lennie az adózás utáni súlyozott tőkeköltségnél, mivel az elfogadható javadalmazásnak minden esetben fedeznie kell a hitelfelvételi költségeket és a részvényesek megfelelő mértékű javadalmazását. Az Orano összevont pénzügyi beszámolója (2018. december 31.) 46. oldal, elérhető a következő címen: https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/finance/publications-financieres-et-reglementees/2018/resultats-annuels-2018/orano_comptes.

(142) Hasonlóképpen, a Románia által benyújtott információk alapján a CNU hosszú távú életképessége nem állna helyre, ha részére az SNN az UO_2 piaci árát (380,4 RON/kgU) a beföldön kitermelt sárga pogácsából előállított UO_2-re vonatkozó integrált ajánlat keretében fizetné meg: Románia beadványában azt jelezte, hogy a CNU integrált előállítási költsége körülbelül […] RON/kgU (a crucea-botuşanai bányában folyó kitermelés alapján számolva) ([41]), ami jóval magasabb, mint a Cameco által UO_2-re ajánlott ár. Tehát a belföldön kitermelt (a tervezett új bányából származó) U_3O_8-ból előállított UO_2 várható értékesítésének nagy része (kb. 80 %-a) veszteséges lenne. Ennek alapján a Románia által benyújtott terv nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a CNU piaci árakon megvalósuló értékesítés mellett életképes lenne.

(143) A Bizottság értékelte továbbá azt is, hogy mi történne, ha a CNU az új tervezett bányából származó sárga pogácsából előállított UO_2-t az SNN felé piaci áron (380,4 RON/kgU) értékesítené. Ebben az esetben, ahogy az a román hatóságok által benyújtott információk (4. táblázat) mutatják, a Feldioara költsége évente legalább körülbelül […] millió RON lenne, ami […] RON/kgU költséget jelentene annak óvatos feltételezése mellett, hogy a létesítmény teljes kapacitással ([…] tonna$_U$ UO_2/év) történő működése mellett a költségek nem növekednének. Ez azt jelentené, hogy a Feldioara és a központi funkciók költségeinek fedezése után (annak óvatos feltételezése mellett, hogy e költségek összege változatlanul […] millió RON/év marad) a CNU maximális haszonkulcsa az UO_2 esetében legfeljebb […] RON/kg$_U$ lenne, és a CNU-nak ebből kellene fedeznie az (új) bánya költségeit, valamint az urán sárga pogácsává alakításának költségeit. Ez a haszonkulcs jóval alatta marad a jelenlegi piaci árnak (350 RON/kg$_U$ az U_3O_8 esetében). Ez az összeg alacsonyabb annál a […] RON/kgU előállítási költségnél is, amelyet Románia beadványában az új tulgheș-grințieși bánya esetében tüntetett fel ([42]).

(144) A 7. táblázat azt mutatja, hogy a CNU hosszú távú életképessége nem állna helyre, ha a bejelentett szerkezetátalakítási terv szerint piaci áron értékesítené az UO_2-t, még annak (optimista) feltételezése esetén sem, hogy az új bánya termelési költségei (beleértve a jövőbeni környezetvédelmi felelősségből adódóakat is) megegyeznének a sárga pogácsa jelenlegi piaci árával (350 RON/kg$_U$ az U_3O_8 esetében). Az UO_2 piaci áron történő értékesítéséből származó bevételek tulajdonképpen alacsonyabbak lennének, mint a CNU-nál jelentkező előállítási költségek. Ennek megfelelően a ROE, a ROA és a ROCE a szerkezetátalakítási időszak végére negatív lenne. Ennek alapján a Románia által benyújtott harmadik szerkezetátalakítási terv nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a CNU piaci árakon megvalósuló értékesítés mellett életképes lenne a piacon.

7. táblázat

A CNU tényleges és várható pénzügyi eredményei (az UO_2 piaci áron történő értékesítése)

millió RON	2017	2018	2019 (f)	2020 (f)	2021 (f)	2022 (f)	2023 (f)
Korábbi bevételek	84,1	37,8					
Az UO2-höz nem kapcsolódó bevételek			12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
Az UO2-höz kapcsolódó bevételek			93,12	93,12	93,12	93,12	93,12
Teljes árbevétel	84,1	37,8	106,0	108,5	109,6	110,1	110,5
Feldioara költségei	42,98	28,38	42,53	41,73	40,61	39,27	37,84
Központi költségek	7,77	4,29	7,77	7,77	7,77	7,77	7,77
Suceava							
Bányászati költségek (a piaci árral megegyező előállítási költséggel számolva)	n.a.	n.a.	84	84	84	84	84
Nettó eredmény	**n.a.**	**n.a.**	**–28,4**	**–25,1**	**–22,8**	**–21,1**	**–19,2**
Korrigált tőke			115,23				
ROE ([43])				–25 %	–22 %	–20 %	–18 %

([41]) Második szerkezetátalakítási terv, 11. melléklet.

([42]) Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (25) preambulumbekezdését. Románia nem nyújtott be indokolással ellátott új költségbecsléseket.

([43]) 115 millió RON korrigált tőkével számolva (e feltételezéssel a román hatóságok éltek a 2018-as év kapcsán a bejelentett harmadik szerkezetátalakítási tervben). A ROCE és a ROA kiszámítása a nettó nyereségnek a 6. táblázatban megadott releváns aggregált adatokkal történő osztásával történt.

ROCE				−20 %	−12 %	−17 %	−7 %
ROA				−7 %	−6 %	−5 %	−4 %

Forrás: A Bizottság számításai a harmadik szerkezetátalakítási terv adatai alapján.

4.3.4. *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése*

(145) Az Iránymutatás 76. és azt követő pontjai szerint szerkezetátalakítási támogatás nyújtásakor versenytorzulást korlátozó intézkedéseket kell hozni, hogy a lehető legkisebbre lehessen csökkenteni a kereskedelmi feltételekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat, és hogy a pozitív hatások túlszárnyalják a kedvezőtleneket. Ezen belül a versenytorzulást korlátozó intézkedések általában strukturális intézkedéseknek (vagyis az életképes tevékenységek egyértelmű elidegenítésének) formáját öltik, nem pedig az életképesség megtartása érdekében megszüntetendő, veszteséges tevékenységek elidegenítéseként valósulnak meg.

(146) E feltétel mögötti logika az, hogy normális piaci körülmények között a támogatás nélkül a vállalat csődbe benne vagy felvásárolnák. Ez piaci lehetőségeket és/vagy külső növekedési lehetőségeket jelentene a versenytársak számára. Ezért a kedvezményezettnek a támogatás mellett valamilyen módon kompenzálnia kell a versenyre gyakorolt kedvezőtlen hatást, amelyet kivált. A követelmény mellett, mely szerint a támogatásnak egy közös érdeket szolgáló célhoz kell hozzájárulnia, a kompenzációs intézkedésre vonatkozó követelmény a célja a vállalkozások visszatartása attól, hogy nehézség esetén az államhoz forduljanak és a nyereségesség idején elkönyveljék a sikereket, valamint a vállalatok részvényeseit érintő ugyanezen morális kockázat kiküszöbölése.

(147) Ezzel kapcsolatban, ahogy a(78)– (82)összefoglalja, Románia először azt közli, hogy az eredeti szerkezetátalakítási tervhez képest a harmadik szerkezetátalakítási terv több mint 60 %-kal csökkenti a CNU-nak juttatandó állami támogatást. A Bizottság megjegyzi, hogy amint azt a (125) preambulumbekezdés megállapítja, a harmadik szerkezetátalakítási terv szerint nem tekinthetők támogatástól mentesnek azok a bevételek, amelyek a CNU és az SNN között a 193/2018. sz. törvény alapján megkötött, az UO_2 beszállítására vonatkozó szerződésből származnak, és meghaladják a 250 millió RON-t (52,7 millió EUR) (a szerkezetátalakítási időszakban, Románia becslései szerint). Ezt az összeget tehát hozzá kell adni 178,3 millió RON (37,6 millió EUR) összegű támogatáshoz, így a teljes támogatási összeg 428,3 millió RON (90,3 millió EUR) lesz. Ez az összeg a Románia által az eredeti szerkezetátalakítási tervben feltüntetett teljes támogatási összeg (440,8 millió RON vagy 93,0 millió EUR) 97,2 %-a. A Bizottság ezért megállapítja, hogy a támogatási intenzitás szinte változatlan maradt, és Románia állításával szemben nem csökkent 60 %-kal.

(148) Románia továbbá csupán megismétli a már korábban ismertetett érveit, amelyekkel kapcsolatban a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában már kifejezte kételyeit (lásd a (62)–(68) preambulumbekezdést). Románia azzal érvel, hogy strukturális kompenzációs intézkedésekre sem szükség, sem pedig lehetőség nincs, mert a CNU mérete elhanyagolható és mert – tekintettel arra, hogy nincs másik olyan uniós székhelyű beszállító, amely a CANDU-hoz szükséges beszállítást el tudná végezni – a támogatás nem gyakorol hatást a versenyre. Feltételezhető, hogy az elidegenítés bármely formája veszélyeztetné a szerkezetátalakítási terv életképességét.

(149) Azonban a(21)–(23) preambulumbekezdésben ismertetett és a 4.1.4. részben értékelt információk alapján a Bizottság megállapította, hogy a sárga pogácsa beszállítása terén tényleges és potenciális verseny van az európai vállalatok részéről, illetve potenciális verseny van az átalakítás terén is.

(150) Ami Romániának azt az érvét illeti, hogy az elidegenítés bármely formája veszélyeztetné a szerkezetátalakítási terv életképességét, a Bizottság megjegyzi, hogy az Areva-ügyben ([44]) az Areva reaktor-üzletágát (New Areva NP) elidegenítette az EDF hagyományos francia energiaszolgáltató részére. Ez az üzletág az Areva eszközeinek harmadát képviselte, és a szerkezetátalakítás előtti árbevételének több mint 50 %-át generálta ([45]). A Bizottság megjegyzi, hogy Románia nem nyújtott be alternatív tervet, amely a CNU valamely tevékenységének elidegenítését tartalmazta volna, például a bányászati szegmensre fókuszálva elidegenítette volna feldolgozási/finomítás tevékenységét, és a továbbiakban egy tevékenységet folytatott volna.

([44]) Lásd a 42. lábjegyzetet.
([45]) Lásd a végső határozat (333) preambulumbekezdését, amelyre a 42. lábjegyzet hivatkozik.

(151) A fenti (147)–(150) preambulumbekezdésben ismertetett információkból kitűnik, hogy: i. valós verseny folyik az urán kitermelése terén, ii. az uránérc feldolgozása és finomítása kapcsán további verseny is kialakulhat, és iii. Románia nem javasol a CNU-t érintő strukturális kompenzációs intézkedést. A Bizottság ezért megállapítja, hogy a strukturális kompenzációs intézkedések hiánya miatt nem teljesülnek a versenytorzulást korlátozó intézkedésekre vonatkozó kritériumok, amelyeket az Iránymutatás 76. és azt követő pontjai írnak elő.

4.4. **Végkövetkeztetés a szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal történő összeegyeztethetőségéről**

(152) A megmentési támogatást szolgáló kölcsönnel kapcsolatban megjegyzendő, hogy – az Iránymutatás 55. d. pontjának megfelelően – Románia vállalta, hogy a megmentési támogatásról szóló határozat vagy az első részlet folyósítása utáni hat hónapon belül (a megmentési támogatásról szóló határozat (42) preambulumbekezdése) bizonyítékkal szolgál arra, hogy a kölcsön visszafizetése megtörtént, vagy érvényes szerkezetátalakítási tervet nyújt be, vagy megalapozott felszámolási tervet nyújt be, amely tartalmazza a CNU észszerű idő belül, további támogatás nélkül történő felszámolásához vezető lépéseket. Románia nem teljesítette ezt a kötelezettségvállalást, mivel i. a megmentési kölcsön folyósítására nem került sor, és ii. Románia azt a tájékoztatást kapta, hogy az általa 2017 júniusában benyújtott, majd 2019 áprilisában utoljára módosított szerkezetátalakítási terv nem támasztja alá azt, hogy a CNU megfelelően hozzájárul a szerkezetátalakítási tervhez és azt, hogy a CNU hosszú távú életképessége a szerkezetátalakítási időszak végére további támogatás nélkül helyreáll, továbbá nem biztosít megfelelő kompenzációs intézkedést.

(153) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy i. a 60,4 millió RON (12,7 millió EUR) összegű meghosszabbított megmentési kölcsön átalakítása szerkezetátalakítási támogatássá adósságelengedés útján, és ii. a CNU részére nyújtott, összesen 117,9 millió RON (24,9 millió EUR) összegű három vissza nem térítendő állami támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal.

5. **AZ EURATOM-SZERZŐDÉS HATÁLYA**

(154) A Bizottság tekintettel van arra is, hogy a CNU az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó területeken tevékenykedik. Az Euratom-Szerződés létrehozta az Európai Atomenergia-közösséget, előírta a szükséges eszközöket, és felelősségi köröket jelölt ki annak érdekében, hogy megvalósuljon többek között a nukleáris biztonság, az energiafüggetlenség, valamint az energiaellátás diverzitása és biztonsága ([46]).

(155) Az Euratom-Szerződés 52. cikke létrehozta az Euratom Ellátási Ügynökséget (ESA), amely gondoskodik az európai felhasználók nukleáris fűtőanyaggal való rendszeres és méltányos, a (2) cikk d) pontjában foglalt célkitűzéseknek megfelelő ellátásáról. E feladata elvégzése érdekében az Euratom Ellátási Ügynökség olyan ellátási politikát folytat, amelynek alapja az összes felhasználó ércekhez és a nukleáris fűtőanyagokhoz való egyenlő hozzáférésének elve, valamint kizárólagos joggal rendelkezik az ércek és nukleáris fűtőanyagok beszerzésére irányuló szerződések megkötésére.

(156) Az Euratom-Szerződés 67. cikkének értelmében „az e szerződésben foglalt kivételeket nem érintve, az árakat a kínálat és kereslet 60. cikkben előírt összeegyeztetésének alapján kell meghatározni"; a tagállamok nemzeti előírásai nem lehetnek ellentétesek e rendelkezésekkel." Az egyszerűsített eljárás keretében, amelyet az Európai Atomenergia-közösség Ellátási Ügynökség rendeletének ([47]) 5a. cikke hoz létre, az Euratom Ellátási Ügynökség az előállító, Euratom Ellátási Ügynökség és a felhasználó közötti háromoldalú szerződés révén gyakorolja opciós jogát és szerződéskötési jogát.

(157) Jelen esetben az Euratom Ellátási Ügynökség a CNU és az SNN között megkötött valamennyi szerződésben szerződéses fél, és, ahogy azt a (156) preambulumbekezdés kimondja, a beszerzési megrendelések értékelése során nem kötik a román jogszabályok.

(158) Az ellátást szabályozó rendszer csupán azt az alapelvet állapítja meg, hogy – az Euratom-Szerződés 2. cikkének d) pontjával összhangban – a Közösség felhasználóit kell előnyben részesíteni, és nem ad garanciát a Közösségben termelt nukleáris anyagok forgalmazására. Az Euratom-Szerződés továbbá olyan rendszerről rendelkezik, amely előírja, hogy az árakat – a rendkívüli körülmények kivételével – a keresletet és a kínálatot kiegyensúlyozva kell meghatározni ([48]).

([46]) Lásd különösen az Euroatom-szerződés 1., 2. és 52. cikkét.

([47]) Lásd: Az Európai Atomenergia-közösség Ellátási Ügynökségének rendelete az Ellátási Ügynökségnek az ércek, alapanyagok és különleges hasadóanyagok kereslete és kínálata összeegyeztetése módjának meghatározásáról szóló, 1960. május 5-i szabályzata módosításáról, HL L 193, 1975. július 25.37. o.

([48]) Lásd a Bíróság C-357/95 P. sz., *ENU kontra Bizottság* ügyben 1997. március 11-én hozott ítéletét (EU:C:1997:144), amelyben a Bíróság kijelentette, hogy lehetnek olyan rendkívüli körülmények, amelyek indokolhatják a Szerződésben előírt árképzési mechanizmustól való eltérést. Ilyen körülményekre példa „a nukleáris fűtőanyaggal való rendszeres és méltányos ellátást mint alapvető célt érintő fenyegetés vagy lehetséges fenyegetés" (47. pont).

(159) A Bizottság az állami támogatásokról hozott korábbi határozataiban elismerte, hogy a sikeres atomenergia-ágazat előmozdítása az Euratom-Szerződés és ezáltal az Európai Unió egyik alapvető célja ([49]). Anélkül, hogy a CNU által az SNN részére nyújtott, a 193/2018. sz. törvény és a 126/2019. sz. kormányrendelet által szabályozott ellátásnak az Euratom-szerződésben foglalt rendelkezéseknek való megfelelősége sérülne, a Bizottság elismeri, hogy a jelen határozat hatással lehet Romániának az Euratom-Szerződés szerinti bizonyos, az uránbányászat és -feldolgozás biztonságával, valamint az ellátásbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségeire, különösen abban az esetben, ha a CNU felhagy a működéssel.

(160) Az EUMSZ szerinti jelen eljárás kapcsán vagy az eljárást követően Románia tervezheti olyan intézkedések elfogadását, amelyek garantálják az Euratom-szerződésben foglalt, az uránbányászat és -feldolgozás biztonságával, valamint az ellátásbiztonsággal kapcsolatos célok teljesülését, például az annak garantálására való képesség fenntartását, hogy a feldioarai erőmű (függetlenül attól, hogy a CNU tulajdonában áll-e vagy sem, és a CNU működteti-e vagy sem) továbbra is el tudja látni az SNN CANDU-reaktorait UO_2-vel. Ezek az intézkedések azonban nem kérdőjelezhetik meg a jelen eljárásból származó visszafizettetési kötelezettséget, nem szűkíthetik annak hatályát, és nem késleltethetik a végrehajtását. Ezeknek az intézkedéseknek továbbá szükségeseknek, arányosaknak, észszerűeknek kell lenniük, továbbá időben és hatályban az ellátásbiztonság megőrzéséhez elengedhetetlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk. A jelen határozat végrehajtása során a Bizottságot előzetesen tájékoztatni kell, és lehetővé kell tenni számára e feltételek teljesülésének ellenőrzését. Ennek következtében általában elmondható, hogy a jelen határozat nem sérti ezen intézkedéseket.

6. **VISSZAFIZETTETÉS**

(161) Az EUMSZ és az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság – amennyiben meggyőződött arról, hogy a támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal – jogosult annak eldöntésére, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e a támogatást ([50]). Szintén a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata azt mutatja, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében a támogatás eltörlése vonatkozásában a tagállamra kirótt kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása ([51]).

(162) A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ([52]).

(163) Ezzel kapcsolatban az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 16. cikkének (1) bekezdése ([53]) kimondja: *„Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére […]”.*

(164) Tehát a megmentési támogatást szolgáló meghosszabbított kölcsön – amely akkor vált jogellenessé, amikor a megmentési támogatás nem került visszafizetésre a nyújtása és/vagy folyósítása utáni hat hónapon belül – az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértése mellett került végrehajtásra, és jogellenes és össze nem egyeztethető támogatásnak tekintendő. A kölcsönt vissza kell fizettetni annak érdekében, hogy visszaálljon a kölcsön nyújtása előtti piaci helyzet. A 2015/1589 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerint a visszafizettetésnek arra az időszakra kell vonatkoznia, amikor a kedvezményezett előnyben részesült, azaz arra az időtartamra, amely a támogatásnak a kedvezményezett részére tőkeösszeg formájában történő, jogellenes rendelkezésre bocsátásával veszi kezdetét és a támogatás tényleges visszafizetésével fejeződik be. Emellett a visszafizettetendő összeg tartalmazza a tényleges visszafizetés időpontjáig esedékes kamatokat is. A visszafizettetési kamat nem azonos a szerződéses kamattal vagy bármely más olyan összeggel, amely a CNU által az állam részére szerződések alapján visszafizetendő megmentési kölcsönhöz kapcsolódik, és ennek megfelelően hozzá kell adni a támogatás tőkeösszegéhez. A visszafizettetési kamat megfizetésével a támogatás kedvezményezettje egyúttal azt a pénzügyi előnyt is elveszíti, amely az adott támogatásnak a kedvezményezett rendelkezésére bocsátása napjától a visszafizetés napjáig történt térítésmentes hozzáférhetőségéből adódik. ([54]) A visszafizettetési kamat kiszámítása a 794/2004/EK rendeletben foglaltak szerint történik ([55]).

([49]) Lásd: A Bizottság 2005/407/EK határozata (2004. szeptember 22.) az Egyesült Királyság által a British Energy plc részére végrehajtani tervezett állami támogatásról (HL L 142., 2005.6.6., 26. o.) és a Bizottság (EU) 2015/658 határozata (2014. október 8.) az Egyesült Királyság által a Hinkley Point C atomerőmű javára végrehajtani tervezett SA.34947 (2013/C) (korábbi 2013/N) számú állami támogatásról (HL L 109., 2015.4.28., 44. o.).

([50]) Lásd a C-70/72. sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1973:87) 13. pontját.

([51]) Lásd a C-278/92., a C-279/92. és a C-280/92. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1994:325) 75. pontját.

([52]) Lásd a C-75/97. sz., *Belgium kontra* Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1999:311) 64. és 65. pontját.

([53]) A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

([54]) Lásd a T-459/93. sz., *Siemens kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:1995:100) 97–101. pontját.

([55]) A Bizottság 794/2004/EK rendelete, HL L 140., 2004.4.30., 1. o., módosított változat.

(165) A Bizottság tudomásul veszi a Romániával a közelmúltban folytatott egyeztetéseket, amelyek során nem zárták ki, hogy a megmentési kölcsönhöz kapcsolódó visszafizetési felszólítást követően sor kerülhet a CNU felszámolására, valamint eszközei eladására, ami a – többek között a Romániát érintő visszafizettetés végrehajtásából eredő – kötelezettségei teljesítését célozza.

(166) Az, hogy a CNU-val szemben esetlegesen fizetésképtelenségi eljárást indítanak, és hogy a CNU adott esetben nem képes visszafizetni a támogatást, nem minősül érvényes oknak, amely mentesítené a CNU-t támogatás visszafizetésének kötelezettsége alól ([56]). Ebben az esetben a támogatás juttatása előtti állapot visszaállítása és a versenytorzulás megszüntetése azzal érhető el, hogy a megmentési támogatást szolgáló kölcsönhöz kapcsolódó követelést a bíróság által felügyelt fizetésképtelenségi eljárás részeként felveszik a követelési jegyzékbe. Amennyiben Románia nem képes visszafizettetni a teljes összeget, az eljárásnak a CNU tevékenységeinek végleges megszüntetését kell eredményezniük ([57]).

7. **KÖVETKEZTETÉS**

(167) A Bizottság megállapítja, hogy Románia jogszerűtlen állami támogatást nyújtott a CNU részére a megmentési támogatást célzó meghosszabbított kölcsön formájában, amely nem összeegyeztethető a belső piaccal, és – Románia adósságelengedési szándékával szemben – vissza kell fizettetni. A Bizottság továbbá megjegyzi, hogy a crucea-botușanai bánya bezárásához, az új tulgheș-grințieși bánya megnyitásához és a feldioarai erőmű korszerűsítéséhez kapcsolódó, 117,9 millió RON összegű, három vissza nem térítendő támogatás formájában tervezett szerkezetátalakítási támogatás szintén nem összeegyeztethető a belső piaccal, és nem bocsátható a CNU rendelkezésére. A Bizottság továbbá tudomásul veszi, hogy Románia már nem tervezi egyes olyan szerkezetátalakítási támogatási intézkedések végrehajtását, amelyeket eredetileg bejelentett és amelyek kapcsán a Bizottság kételyeinek adott hangot.

(168) A Bizottság a jövőben külön eljárásokban vizsgálhatja, hogy a CNU-nál a 126/2019. sz. kormányhatározatban részletezett 193/2018. sz. törvény végrehajtása során jelentkező bevételek jogszerűtlen állami támogatást foglalnake magukban.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Nem összeegyeztethető a belső piaccal az az állami támogatás, amelyet Románia a Compania Națională a Uraniului SA részére tervez juttatni a 65/2016. sz. rendkívüli kormányrendeletnek megfelelően nyújtott kölcsönhöz kapcsolódó adósság elengedése, valamint a crucea-botușanai bánya bezárásához, az új tulgheș-grințieși bánya megnyitásához és a feldioarai erőmű korszerűsítéséhez kapcsolódó, 178,3 millió RON összegű, három vissza nem térítendő támogatás formájában.

A támogatási intézkedések ezért nem hajthatók végre.

2. cikk

Miután Románia visszavonta terveit, okafogyottá vált az az eljárás, amely a Románia által bejelentett, 75,5 millió RON összegű vissza nem térítendő támogatás, 213 millió RON összegű működési támogatás, valamint a Compania Națională a Uraniului SA – 2017. március 30-án fennálló –13,3 millió RON összegű adósságának a román állam tulajdonában álló részvényekre történő cseréje formájában nyújtandó állami támogatást érintette.

3. cikk

A Compania Națională a Uraniului részére a 65/2016. sz. rendkívüli kormányrendelet értelmében nyújtott 62 millió RON összegű kölcsön és kamat (megmentési kölcsön), amelynek visszafizetésére hat hónapon belül nem került sor, Románia által nyújtott jogellenes állami támogatásnak minősül, amely sérti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, és a belső piaccal nem összeegyeztethető.

([56]) A Bíróság C-277/00. sz., *Németország* kontra *Bizottság* ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2004:238) 85. pontja; a Bíróság C-52/84. sz., *Bizottság* kontra *Belgium* ügyben 1986. január 15-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:1986:3) 14. pontja; A Bíróság C-142/87. sz., *Belgium* kontra *Bizottság* 1990. március 21-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:1999:125) 60–62. pontja.

([57]) A Bíróság C-610/10. sz., *Bizottság* kontra *Spanyolország* ügyben 2012. december 11-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2012:781) 104. pontja.

4. cikk

(1) Románia a 3. cikkben hivatkozott jogellenes támogatást köteles a kedvezményezettel visszafizettetni.

(2) A ténylegesen visszafizettetendő összeg megegyezik a kedvezményezett részére ténylegesen folyósított és a kedvezményezett által a román állam részére vissza nem fizetett megmentési kölcsön (60 367 550,53 RON) és azon szerződéses kamatok összegével, amelyeket a megmentési hitel folyósításától fel kellett volna számítani. A visszafizetendő összeg után a támogatás jogellenessé válásától a tényleges visszafizetésig eltelő időszakra visszafizettetési kamat számítandó fel.

(3) A kamatokat összevontan, a 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezete szerint kell kiszámítani ([58]).

(4) Románia a jelen határozat elfogadásától kezdődően köteles a 3. cikkben hivatkozott támogatás fennmaradó összegének mindennemű kifizetését felfüggeszteni.

5. cikk

(1) A 3. cikkben hivatkozott támogatás visszafizettetését azonnali hatállyal és tényleges eredménnyel kell végrehajtani, azon megfelelő intézkedések sérelme nélkül, amelyeket Románia esetlegesen az Euratom-Szerződés szerinti kötelezettségeinek való megfelelés céljából fogad el, amennyiben ezek az intézkedések arányosak, észszerűek és időben korlátozottak.

(2) Románia biztosítja, hogy e határozat végrehajtására az értesítés napjától számított négy hónapon belül sor kerül.

6. cikk

(1) Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Románia benyújtja a Bizottságnak a következő információkat:

a) a kedvezményezett által visszafizetendő teljes összeg (tőke és visszafizettetési kamat);

b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;

c) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Amíg a 3. cikkben említett támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, Románia folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. Románia a Bizottság egyszerű kérésére azonnali tájékoztatást ad az e határozat végrehajtása érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. Részletes információt ad továbbá a kedvezményezett által már visszafizetett támogatásról és visszafizettetési kamatról.

7. cikk

Ennek a határozatnak Románia a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2020. február 24-én.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
ügyvezető alelnök

([58]) A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).